

Naročnina mesečno
25 Din, za inozemstvo
40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletne 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan s jutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

SLOVENE

Ločilo duhov

Mračna in temna je podoba Evrope in njene usode, ki nam jo slika Ludvik Bauer v svoji knjigi »Agonija sveta«. Delo je že v nekaj letih doživelo več izdaj in celo prevodov v tuje jezike. Zdi se, da je ljudem povsod že sam naslov, ker tako v jedro zadane splošno ljudsko miselnost. Opazujemo torej isto, kot pred leti s Spenglerjevim »Propadom zapada« (Untergang des Abendlandes), ki so ga ljudje v množicah kupovali radi izvrstnega naslova, čeprav boste v celi Evropi komaj našli nekaj sto ljudi, ki bi se res prerinili skozi obširno in težko pisano delo. Ljudje čutijo bolezen časa, ki razjeda kulturno, socialno in politično drobno Evrope, in so kakor bolnik, ki hlastno seže po receptu, ki naj mu prinese pravo zdravilo. Seveda so pri tem mnogokrat prevarani in razočarani, ker ne najdejo tistega, kar iščejo. Tako nam tudi Bauerjeva knjiga ne pove zdravila za Evropo, ki jo pisatelj gleda v smrtnih krčih, čeprav zna mestoma prav duhovito analizirati njene bolezni. Med drugim je dokaj točna ugotovitev — da se omejimo le na en predmet — da je liberalna družba iskala nadomestila za Boga, ki ga je človeku vzela, — v denarju, pred katerim se je moralo upogniti vsako koleno. Tudi kolektivizirana družba sedanosti in bodočnosti odklanja Boga, postavlja pa mesto njega novo božanstvo: človeško maso samo, oziroma njen konkretni izraz — totalno, vsemočno državo. Vsak človek, ki je del družbe, je torej postal tudi del božanstva, čigar kri, jezik, plemo naj postane deležno božanskega češčenja.

Kar se godi v Rusiji in najnovejši čas v Nemčiji, se bliža že uresničitvi Bauerjeve napovedi. Toda, ali se bo človeštvo res zadovoljilo za daljšo dobo s takšnim nadomestkom? Da bi hotelo malikovati pred državo, ki postaja vedno bolj brutalna, vedno bolj brezobzirna in človeku krivična? Ljudstvo da ne bi spregledalo, da se za takšnim božanstvom ne skriva drugače kot izmehanizirana birokracija in samovolja nekaterih tiranov? In da je to božanstvo silno muhasto, spremenljivo in kar tiče trajnosti bolj na glinastih nogah kot poganski maliki? Ne, država narodno socialističnega kolektiva in boljševeškega kolektiva ne bo v stanu nadomestiti ljudem pravega Boga. Človek, do kler bo ostal človek, bo naprej iskal drugih luči. Iskal bo smisla vseh stvari, iskal bo tehtnejšega cilja svojemu življenju kakor oboževanje mase in njenih voditeljev. V hrupu in zmedu človeških problemov, rekordov, dela, vojsk in revolucij bo njegova duša romala za Neznanim, ki so mu ga hoteli prikriti. Bolj ko ga bo napihnjena slava modernih Babilonskih stolpov razočarala, bolj bo vpila njegova duša po redu in tolažbi. Človek bo iskal Boga tudi radi tega, ker se bo hotel masčevati nad tistimi, ki so mu vzeli osebnost, mu oropali svobodo in pravico in ga ponižali do golega orodja kolektivne mašinerije. Kajti človek nagonsko čuti, na brez Boga ni človeške časti, ni svobode ne pravice in ne ljubezni. Zato kolektiv s svojim nadomestkom za Boga ne bo uspel.

Pač pa že danes moremo opazovati jako značilen razvoj v sodobnem svetu, ki je v bližini bodočnosti morda postane najdalekosežnejšega pomena. Vera in nevera sta postali zopet dva izrazito ločena svetova, od katerih ne eden ne drugi ne trpita v svojih vrstah polovičarstva. »Prav za prav edin in v resnici najgloblji predmet svetovne in človeške zgodovine, kateremu so vsi drugi podrejeni, je in ostane konflikt med vero in nevero« je ugotovil celo Goethe, ki v avli religioznosti gotovo ne zavzema mesta patriarha. Osrednja točka, ob kateri se orientira zgodovina, znanost, in življenje sploh, je vse odločujoče vprašanje, ali človek postavi Boga na prvo mesto, naravo pa na drugo, kjer se vedno zavzema zelo važno in pomembno mesto, ali pa obratno da prednost naravi in njej zapostavlja Boga, s čimer ga dejansko zanika, čeprav ne naravnost in izrazito z besedami. Danes, ko se je nevera strnjeno organizirala, ko imamo močnejše organizacije, ki si neprikrito in pred vsem svetom stavljajo za svojo edino nalogo širiti brezboštvo, je to najgloblje ločilo duhov postalo posebno vidno, kakor vselej v odločilnih dobah zgodovine. Če kje, potem je na tem področju doba liberalizma gotovo zaključena.

Materializem, ki naravo in materijo postavlja mesto Boga in čigar glasnejši oznanjevalec je danes marksizem, napoveduje vojno ne le katolicizmu ali krščanstvu sploh, ampak vsaki religiji. Za njim stopa, kar tiče Evrope, na prvem mestu nemško poganstvo. Pred to skupno nevarnostjo vidimo, da se zbližuje vse, kar je pozitivno vernega. Razne veroizpovedi ostajajo, opazujemo pa, da se med globlje mislečimi protestantskimi in pravoslavnimi duhovi vedno bolj poudarjajo krščanske vrednote, ki so nam vsem skupne in ki so na enak način od zunaj ogrožene. Razumljivo, da se oči vseh teh »drugih ovac« vedno pogosteje in z vedno večjo zaupljivostjo obračajo v Rim, h katolicizmu, ki je od apostolskih časov ostal neoskrunjena zakladnica božje razodele resnice. Pri tem ne govorimo o številnih konvertitih, ki iščejo direktnega pota nazaj v očetovo hišo. V resnici se kažejo znaki novega duha, v zadnjem času zlasti pri protestantih, s katerim obravnavajo problem katolicizma in krščanstva sploh in ki izveneva v prepričanje, da je pred navalom organiziranega brezboštva mogoča rešitev krščanskih vrednot edinole v skupnosti. V lepi literarni obliki nam klie novega časa — sicer z vsemi dogmatičnimi pridržki — podaja najnovejšo delo znanega švicarskega katoliškega škofa M. Bessona (»Po štiristo letih«). To je eden razveseljivih znakov krščanske reakcije na organizirano akcijo mednarodnega brezboštva. Drugo, kar je s prvim v zvezi, pa je močno versko obnovitveno gi-

Zmaga katoliške ljudske stranke v Španiji

„Gil Robles - zarja boljših dni“

V vlado so prišli večinoma novi ljudje Presenečena levica

Gil Robles

Madrid, 8. maja. b. Nova vlada, ki se je sestavila v Madridu 6. maja, pomeni v resnici novo dejstvo v razvoju španske politike po proglasitvi republike. Izpolnilo se je, za čemer je voditelj katoliške ljudske stranke ali »Accion Popular«, kakor se v Španiji imenuje, mladi Gil Robles smotrno stremel, odkar je njegova stranka na zadnjih volitvah dosegla najmočnejše zastopstvo v kortesih. Odpor, ki so ga proti uveljavljenju katoliške stranke v vladi dežele

tako dolgo časa kazali zmerni liberalni krogi — da ne govorimo o socialistični in napolsocialistični levici, ki pa po lanski marksistični revoluciji nima več v parlamentu nobene vloge — je premaga, ker je ministrski predsednik Lerroux, ki pripada staro-liberalni ali »radikalni« stranki, kakor se v Španiji imenuje, uvidel, da brez katoliške večine naroda ni mogoče več delj vladati. Tudi predsednik republike Zamora, ki se je najbolj bal, da bi vlada ne prišla v roke katoličanov, se je moral končno udati.

Nova vlada

Nova vlada šteje od zmernih liberalcev, oziroma radikalov, ki imajo v kortesih 100 poslancev, tri portfelje, in sicer ministrskega predsednika Lerrouxa, zunanjega ministra Rocha in ministra za javna dela Marracoa, dočim se notranji minister Portela-Valdarez k radikalom nagiba, ne da bi sploh pripadal kakšni stranki. Agrarci, ki imajo podoben program kakor katoliška ljudska stranka, in se štejejo k desnemu kurzu ter imajo v kortesih 60 poslancev, so dobili dva ministra, to je šefa mornarice Roja Villanova in važno kmetijsko ministrstvo, ki ga je zasedel Velajos. Katoliška ljudska stranka, Accion Popular, je dobila v sedanjem položaju prevažno vojno ministrstvo, ki ga je prevzel šef stranke sam Gil Robles, potem prav tako važno justično ministrstvo, ki je podeljeno Sauevi, delavsko ministrstvo, ki ga bo vodil Salomon, prometno ministrstvo, ki ga ima Lucia, in ministrstvo za trgovino in industrijo, kateremu bo načeloval Aizpun, torej vsega skupaj pet portfeljev. Od nesrčkarjev je v kabinetu kot strokovnjak finančni minister Chapa-

prieta, ki je po mišljenju monarhist in je bil minister že pod Alfonzom XIII. Naučni minister Dualde pa je tako zvani liberalni demokrat. Desnica ima torej v kabinetu osem ministrov, potemtakem pretežno večino.

Doba revolucije končana

List »ABC«, katoliški »YA« in desničarski dnevnik »Mora« pišejo, da je taktika Gila Roblesa, ki jo je nasledoval od volitev novembra 1933 dalje, končno doživela zmago. Nova vlada sicer ne predstavlja idejne rešitve, vendar pa pomeni korak iz manjšega zla k večjemu dobru. Rešitev nuja katoliški ljudski stranki močnost popolne zmage v državni politiki. Na ta način bo mogoče rešiti težke probleme Španije, v prvi vrsti kmečko vprašanje. Nato proslavlja »YA« Gila Roblesa, ki je pravi simbol, h kateremu se obrača vsa Španija. Tudi »El Debate« pravi, da je zaključena kritična doba, polna nesrečnih presenečenj, in da se prikazuje na obzorju zarja boljših bodočnosti.

Levičarski listi so kajpada hudo presenečeni in skrajno nezadovoljni. »Sol« sicer priznava katoliški ljudski stranki pravico, da je udeležena v vladi, toda vsi ministri so novinci, ki so nevarne neznanke ter ne nudijo zadostne sigurnosti, da bodo znali državno krmilo držati v pravi smeri. Istega mnenja sta »Liberal« in »Libertad«, ki se tolažita s tem, da pomenja ta vlada samo prehod.

Kortesii so sklicani na dan 15. maja. Vlada razpolaga z absolutno večino, ki sicer ni velika, a je kompaktna in enotna.

Lavalovi novi cilji

Za Rusijo - Poljska

Obroč okrog Nemčije

Pariz, 8. maja. b. Kljub odsotnosti ministra Flandina, ki se še nahaja na kliniki, se je vršil pod predsedstvom predsednika republike 7. maja ministrski svet, ki se je pečal z obstojem mednarodnim položajem. O tej stvari je poročal Laval, ki je spričo svojega bližnjega poseta v Moskvi in Varšavi seznanil svoje kolege z odmevom, ki ga je našel francosko-ruski pakt v Evropi, in je razložil stališče, ki ga bo zavzel v svojih razgovorih s poljskim zunanjim ministrom Beckom in maršalom Pilsudskim, ki bo Lavalu sprejel v avdienco.

Hitler bo odgovoril - kako?

Predvsem se v Parizu zanimajo za odgovor, ki ga misli dati Franciji z ozirom na njen pakt z Rusijo Hitler. Splošno se pričakuje, da bo ta odgovor zelo oster, in francoski listi opozarjajo na ton nemškega tiska, ki je v zadnjih dneh izredno brutalen in poln najhujših napadov na Francijo. V Parizu smatrajo tudi kot značilen pojav in termometer za razpoloženje, ki vlada v Berlinu, dejstvo, da se je Hitler na krovu neke vojne ladje podal na križarjenje v Severnem morju, obdan od svojih najbolj intimnih prijateljev in sodelavcev. Mislijo, da ima tajnost, v katero je kancelar odel to svoje potovanje, namen, da prikrije priprave na »germanski manever«, ki ga imamo v kratkem pričakovati — kakor se izraža francoski tisk — ne da bi kdo vedel ali hotel povedati, v čem bo ta manever obstojal. Podčrtuje se tudi telegram, ki ga je Hitler naslovil na kralja Jurija V. ob priliki njegovega vladarskega jubileja, ker pariška diplomacija domneva, da je ta brzojav po svojem tonu znamenje za to, da bo Nemčija zastavila zdaj vse svoje sile, da vzbudi v Angliji nezaupanje do francoske politike, ki da hoče s svojo zvezo z ruskimi sovjeti Anglijo potisniti v defenzivo in ji tako predočiti, kakšno vrednost da imajo zanjo dobri odnosi s Francijo in solidarnost z njeno politiko napram Nemčiji.

„Interesi Poljske“

Laval ima namen, da te nemške spletke parira predvsem v Varšavi, kjer se bo na svojem potu v Moskvo ustavil. Laval bo poljskim državljanom skušal dokazati, da je francosko-sovjetski pakt samo obrambnega značaja, ki ni naperjen proti nobeni državi, najmanj pa proti Poljski, ki živi v prepričanju, da je Francija izrazila svoje soglasje, če bi sovjetska armada morala v eventualnem konfliktu z Nemčijo korakati čez poljsko ozemlje. Laval bo te pomisleke razpršil in obenem

Kdo bo v podonavskem paktu

Francoski ministrski svet pa se je pečal tudi z vprašanjem Podonavja. Laval je obvestil ministre o rezultatih sestanka v Benetkah, ki predstavlja predpripravo za podonavsko konferenco v Rimu. Vendar pa se ta točka v uradnem komunicirju ne omenja, kar najbrž že pomeni, da rezultati beneških razgovorov ne niso bili taki, kakor jih skuša naslikati italijansko časopisje, ki je na podonavskem paktu — v smislu italijanske politike seveda — najbolj interesirana. Francosko časopisje piše, da beneški rezultati niso pokazali nobene težkoče,

Nov poljski volilni zakon

Diktatura odlikovanih Brez strank - Brez manjšin

»Slovenec« je ob priliki zakonitve nove poljske ustave poročal o glavnih smernicah volivnega zakona, ki ga bo izdala Slawekova vlada. Zakon je sedaj izšel. V dopolnilo k prejšnjemu poročilu naj služi naslednja brzojavka:

Varšava, 8. majnika. SE. Vlada polkovnika Slaweka je izdala nov volilni zakon, po katerem se število poslancev od 444 zmanjša na 200. Volilna okrožja se zmanjšajo od 100 na 64. Kandidate postavljajo posebni zbori volivnih okrožij, sestavljeni od gospodarskih, socialnih in javnih ustanov in organizacij, avtonomnih upravnih edine ter stanovskih organizacij svobodnih poklicev. Volivni zbor določi 4 kandidata, izmed katerih izbere vlada dva kandidata, ki prideta na to pred zbor volivcev. Izvoljen je kandidat, ki ima večino glasov. Ustava določa, da imenuje eno tretjino članov senata predsednik države, drugi dve tretjini pa se izvolita na podlagi posrednih volitev. Senatno volilno pravico imajo samo odlikovani z vojaškimi

ki se ne bi dala premagati, in napol oficiozni »Temp« celo smatra, da more konstatirati, da so rezultati v Benetkah zadovoljivi in pomenijo srečen začetek rimske konference. Zlasti poudarjajo intervju, ki ga je Titulescu na svojem povratku iz Pariza v Bukarešt na balkansko konferenco dal madjarskim žurnalistom, katerim je rekel, da sta tako Mala zveza kakor Balkanska zveza načeloma vseskozi za podonavski pakt, ki naj v zvezi s francosko-ruskim in češko-sovjetskim paktom zasigura v vsej Evropi mir in tako ureditev mednarodnih odnosov, da moreta tudi Nemška in Poljska pri tem sistemu paktov sodelovati brez škode za svoje interese, ali še boljše rečeno, naravnost v svojo največjo korist.

Polom revizionizma

Kljub temu pa si francoska diplomacija ne zakriva oči pred težavami, ki slejkoprej stoje na poti zadovoljivi zaključitvi podonavskega pakta. Za zelo ugodno se pa smatra, da je Mussolini baje pripravljen podati izjavo, da Italijo slejkoprej vztraja strogo na določbah versailleske, saintgermanske in neuillske mirovne pogodbe. Ugodno dejstvo je tudi to, da je Madjarska popustila od svojih prvotnih zahtev glede svoje zopetne oborožitve, vendar pa je v prestolich Male zveze vzbudilo nezadovoljstvo dejstvo, da hoče Italija vzeti sama v roke reorganizacijo avstrijske vojske, česar bi države Male zveze ne mogle dovoliti. Položaj se bo na vsak način razčistil v kratkem, ko se podasta v Rim Beneš in Titulescu, da se osebno razgovorita o vseh teh problemih z Mussolinijem.

in civilnimi zaslužnimi redi, na to državljani, ki so bili izvoljeni v samoupravne zbornice, kakor tudi oni, ki so člani gospodarskih in socialnih ustanov. Iz tega sledi, da bodo na Poljskem izginili vsi zastopniki političnih strank kakor tudi predstavniki manjšin. Poljska je izbrisala stranke in narodne manjšine.

Novi francoski poslanik grof de Dampierre

jem času slavila zmagoslaven izhod, kakor ga je doživela še vedno večna ideja, kadar je morala za čas iti v podzemlje.

Po dobi liberalizma nova katoliška renasansa! Proti radikalizmu brezboštva je postavljen radikalizem globokega in iskreno živetelega krščanstva. Proti oznanjevalcem razrednega in nacionalnega sovraštva se dviga evangelij skupnosti in edinosti, proti satanizmu, ki ruši in uničuje, stoji duh stvariteljskega in življenja, proti zasluženoju človeka svoboda otrok božjih. Torej ločilo duhov na celi črti, kjer se nadaljuje večna borba med svetlobo in temo, med lažjo in resnico, čeprav v spremenjenih in zelo postrenih podobah. Končno pa bo vendarle zmagala resnica, ne le, ker je božja hčerka, ampak tudi zato, ker je človek za njo ustvarjen in brez nje živeti ne mora. d.ein.

Ali smo pred vojno v Afriki?

284.000 ob Abesiniji

Italija ima skupno že nad milijon vojaštv pod orožjem

Praga, 8. maja. SE. »Prager Tagblatt« poroča iz Rima, da mobilizacija italijanske armade bliskovito napreduje. Vse divizije in vse milicne čete, ki so odšle v Afriko, so že izpopolnjene po novih vpoklicih. Italijanska vlada izjavlja, da je bila mobilizacija potrebna, ker je vlada izvedela, da je večje število evropskih tovarov za orožje začelo pošiljati ogromne množine orožja v Abesinijo. Prški list trdi, da se nahaja sedaj že 284.000 mož vojaštva, fašistične milice in »delavcev« v italijanski vzhodnoafriški koloniji, pripravljeni, da napadejo Abesinijo. Z najnovejšimi odredbami za mobilizacijo se je število vojaštva in miličnikov, ki so pod orožjem, povečalo na milijon mož, od teh je 710.000 mož redne vojske, 383.000 pa miličnikov.

Državni podtajnik za kolonije Lessona je v zvezi z mobilizacijo imel v Rimu velik govor, v katerem je izjavil, da ima Abesinija nevarne namene in da pripravljajo udar na italijanske kolonije. Italija je zato primorana, da seže po učinkovitih obrambnih sredstvih.

„Delavci“ iz Julijske krajine

Zbiranje delavstva v Julijski krajini za italijanske afriške kolonije (o čemer je »Slovenec« že poročal pred enim mesecem, op. uredn.) se neprestano nadaljuje. Prav te dni je odšel močan transport več tisoč »delavcev« iz tržaške luke na parnikih »Saturio« in »Belvedere«. Rimsko časopisje poroča iz Trsta, da je bil odhod teh delavcev priložnost za velike patriotske manifestacije. Tudi rimski tisk pozdravlja ta dogodek in čestita delavcem iz Julijske krajine, »da so vredni sodelovati za veličino Italije pri obrambi njenega kolonialnega ozemlja v Afriki«.

Videm, 8. maja. b. Svočji je odpotovalo 1400 delavcev v vzhodno Afriko na delo. Tam bodo gradili vojašnice, letališča, skladišča in ceste.

Laval gre v Moskvo

Paris, 8. maja. c. Jutri zvečer odpotuje Laval v Moskvo in Varšavo. Potoval bo s severnim ekspresom skozi Nemčijo, vendar pa se tam nikjer ne bo ustavil.

Prva postaja - Varšava

V Varšavo bo Laval prišel v petek zvečer ob 17.50. Na kolodvoru ga bo sprejel poljski zunanji minister Beck in s kolodvoru se bo Laval v spremstvu Becka takoj podal na francosko veleposlaništvo, kjer bo med obema prvi kratek sestanek. Ob 21. zvečer bo Beck na čast svojega gosta priredil slavnostno večerjo v zunanjem ministrstvu, katere se bodo udeležile vodilne osebnosti varšavskega političnega in družabnega življenja. Po večerji bo v zunanjem ministrstvu velika recepcija. V soboto dopoldne bo Laval sprejet od predsednika republike, nakar se bo odpravil v zunanje ministrstvo, kjer bodo obširna politična posvetovanja med poljskimi in francoskimi diplomati. Iz zunanje ministrstva se bo Laval sopol vrnil v predsedstvo republike, kjer bo predsednik republike Lavalu na čast priredil svečano kosilo. Po kosilu se bodo posvetovanja nadaljevala, najbrž v prisotnosti maršala Piłsudskega. Po teh sestankih se bo Laval vrnil v francosko veleposlaništvo, kjer bo sprejel tudi francosko kolonijo v Varšavi. Zvečer bo svečana večerja v francoskem veleposlaništvu, zato pa gala predstava v varšavskem gledališču.

Pogodba Rusija-Poljska-ČSR

O potovanju zunanjega ministra g. Laval se je zvedelo, da bo g. Laval v Varšavi pripravil Poljsko, da sklene takšen pakt z Rusijo, kakor sta ga sklenila s Francijo, da bi se tako na vzhodu Evrope organiziral nov sistem dvostranskih dogovorov, ki bi sestavljali celoto. Francoska diplomacija ima v načrtu sklenitev posebnega dogovora med Rusijo in Poljsko, in Čehoslovaško in Rumunijo. Vse te države bi imele sliče dogovore s Francijo in Rusijo. Tako bi predstavljale blok držav za zagotovitev miru na vzhodu Evrope nameste propadlega vzhodnega pakta. — Vesti iz Varšave so zelo nasprotujoče. Zvedelo se je samo to, da se poljska vlada še dalje drži zelo rezervirano nasproti načrtom francoske diplomacije. Mnenja je namreč, da ji bolj prija sedanji dogovor z Nemčijo in Rusijo. Nekateri optimisti pa so prepričani, da se bo Lavalu posrečilo Poljsko prepričati, da bi sprejela to stališče.

Voditelji poljske politike so zelo rezervirani. Ostro so proti temu, da bi prevzeli kakršnekoli obveznosti, ali da bi spremenili sedanje odnose proti Franciji, oziroma proti Nemčiji in Rusiji. Sklenitev francosko-ruskega pakta na Poljskem nikogar ne navdušuje. Zaradi tega bo Lavalova naloga v Varšavi ta, da razbistri vsa vprašanja, ki se tičejo francosko-sovjetskega pakta.

Nato v Moskvo

V nedeljo jutraj se bo Laval odpravil iz Varšave v Moskvo, kamor bo prišel v ponedeljek dopoldne. Tam bo gost sovjetske vlade, vendar pa ves spored obiska še ni bil objavljen. Predvidenih je samo več svečanih večerij in kosil in tudi gala predstave v operi so že določene.

Nuncij pri Lavalu

Danes je Laval sprejel še celo vrsto diplomatskih zastopnikov v Parizu. Zelo velika pozornost je vzbudil obisk apostolskega nuncijskega msgr. Maglioneja v zunanjem ministrstvu. Vendar pa se je kmalu izvedelo, da je Mgr. Maglione prišel v zunanje ministrstvo, da se zahvali za lep sprejem, ki je bil prirejen kardinalu Pacelliju v Franciji. Izjavil je le, da je to storil na dan, ko vsa Francija slavi veliki verski in narodni praznik svoje svetnice Device orleanške.

Nato je prišel v zunanje ministrstvo poljski veleposlanik Chłapowski, za njim pa je prišel v zunanje ministrstvo italijanski veleposlanik grof Pignatti Morano di Custozza.

Italija povabila Malo zvezo

Italijanski diplomat je prišel sporočiti Lavalu, da se je italijanska vlada odločila, da se bo sedaj tudi z državami Male zveze začela naravnost pogajati za podonavski pakt, kakor je to že storila s Madjarsko in Avstrijo. Italijanski podtajnik v zunanjem ministrstvu Suvich je že obvestil o tem Malo zvezo in je že sklenjen sporazum, da se bo Suvich v prihodnjih dneh sestal s enim izmed zunanjih ministrov Male zveze. Nato je Laval sprejel

Kdo oborožuje Abesinijo?

Rim, 8. maja. b. V zvezi z mobilizacijo, ki se vrši v Italiji, listi naglašajo, da imajo vsi ti ukrepi le značaj previdnosti, ki se je je Italija morala poslužiti radi abesinskih vojnih priprav. »Sforze armate« poroča, da je bilo preko egiptskega in angleškega Sudana v prvih letošnjih štirih mesecih prepeljanih v Abesinijo 60.000 ton orožja in drugega vojnega materiala. V Abesinijo samo je bilo razen tega vtihotapljen nad milijon ton municije in orožja, ki je španskega, belgijskega, švedskega in nemškega porekla.

Zbiranje čet na severu!

Paris, 8. maja. b. Po obvestilih iz italijanskih službenih virov se nadaljuje mobilizacija italijanske vojske in pošiljanje novih čet v vzhodno Afriko. To izjavi pripravljanje, da se Italija nahaja pred skorajšnjo vojno akcijo proti Abesiniji. Obenem se naglašajo, da Italija ne namerava vreči svojo vojno silo proti Abesiniji, da si ne bi tako oslabilila svoje moči v Evropi. To je zahteva njenih zaveznikov, ki bi mogli radi sedanjega položaja ostati osamljeni.

Zvedelo se je, da vse mobilizirane čete ne odhajajo v vzhodno Afriko, marveč, da ostaja večji del mobilizirancev v Italiji.

Schuschnigg v Italijo

Rim, 8. maja. AA. Avstrijski kancler Schuschnigg bo po vsej priliki prišel 10. t. m. v Firence na sestanek z Mussolinijem in Suvichem.

Huda pogajanja v Varšavi Banketi, proslave v Moskvi

grškega poslanika Politisa in jugoslovanskega poslanika Spalajkovića.

O sestanku v Bukarešti

Slednja dva sta Laval obvestila o vsem, kaj se bo govorilo na konferenci balkanskih držav v Bukarešti. Zelo veliko pozornost je tukaj vzbudila danes vest, da je moral Titulescu danes iti že drugič v Sinajo na posvet s kraljem. Prvi sestanek med kraljem in Titulescuom je trajal že včeraj nad tri ure. Tudi današnji sestanek je trajal dve uri. V Rumuniji se vrši tokrat velika borba za to, ali naj Rumunija podpira Francijo in Čehoslovaško v njeni politiki zbliževanja s sovjetsko Rusijo. Titulescu je prevzel nase v Parizu več obvez napram Lavalu, vendar pa je sedaj veliko vprašanje, če bo lahko izvedel brez težav politiko sodelovanja s sovjetsko Rusijo, ki je bila pred leti ravno pod njegovim vodstvom načeta v Londonu in se je nato nadaljevala v Zenevi in Parizu.

Bukarešta, 8. maja. TG. Ena izmed glavnih točk, ki jih bo obravnavala konferenca balkanskih držav, ki se je sestala v Bukarešti, bo vprašanje ustanovitve osrednje Balkanske banke. Rumunska vlada bo predložila že vse potrebne podrobnostne načrte, ki so bili v glavnem že obravnavani na balkanski konferenci v Istanbulu. Ustanovitev Balkanske banke je osrednja točka velikega skupnega gospodarstva obnovitvenega načrta, ki naj države Balkanskega sporazuma strne v gospodarsko enoto, ki bo lahko kot enota nastopala na zunanjem ter kot enota krila svoje potrebe po kreditih iz lastnih ali iz tujih sredstev. K načrtu spada tudi izenačitev prometnih tarifov in trgovinske zakonodaje. Bukareška konferenca se bo v nadaljnjem bavi s francosko-ruskim padom kakor tudi z varnostnimi vprašanji v Podonavju in vzhodnem Sredozemlju.

Belgrad, 8. maja. m. Po informacijah anatske agencije je zunanji minister Ružić Aras že sredi odpotoval v Bukarešto na konferenco držav Balkanskega sporazuma, ki bo dne 10. t. m. Nocoj ob 9.45 bo prispel semkaj grški zunanji minister Maximos. V Belgradu se bo razgovarjal z našim predsednikom vlade Bogoljubom Jevtićem o raznih vprašanjih, katerih rešitev je skupen interes obeh držav. Nato bo jutri obnem z Jevtićem odpotoval v Bukarešto.

Sovjeti žalijo častnikarja

Paris, 8. maja. b. V zvezi s potovanjem g. zunanjega ministra Laval v Moskvo je prišlo do neprijetne afere, ki bi mogla pokvariti svečan obisk v Moskvi, če sovjetska vlada ne bi sprejela svojega sklepa. Afero je izzvala Moskva. Skupaj z g. Lavalom so veliki francoski listi hoteli poslati svoje zunanje-politične urednike na potovanje, da bi imeli iz prvega vira najboljše obvestila o potekanju pogajanj v Varšavi in Moskvi. Ko so ti častnikarji zahtevali viza pri sovjetskem poslanstvu v Parizu, poslaništvo ni hotelo izdati viz za dva »Matinovac« poročevalca. Poslaništvo je utemeljevalo svoj odlok s tem, da je »Matinc« zašel s ostro kampanjo proti sovjetski Rusiji in da radi tega za njegove poročevalce ni mesta v Moskvi. Glede na to se ravnatelj ostalih listov, ki so hoteli poslati svoje urednike v Moskvo, sklenili, da tudi oni ne pošljejo tja svojih ljudi. Ni dvoma, da je afera neprijetna. Laval si bo prizadeval, da bi jo likvidiral. Če se mu to ne bo posrečilo, bi moglo biti njegovo potovanje v Moskvo pri tisku predmet kritike, ne pa simpatij.

Čehi posojajo sovjetom

Praga, 8. maja. b. Pod predsedstvom finančnega ministra v navzočnosti drugih ministrov se je sredi dosegel sporazum med zastopniki sovjetskega poslanstva na eni strani in zastopniki bančnega industrijskega konzorcija pod vodstvom glavnega ravnatelja Preissa o blagovnem kreditu sovjetski zvezi v znesku 250 milijonov Kč. Podrobnosti tega sporazuma niso znane. Redakcija tega dogovora bo trpela do polovice prihodnjega tedna.

Dunajska vremenska napoved: Kmalu se bo vreme zboljšalo. Vendar pa bo vreme še zelo spremenljivo z oblačnostjo. Zelo hladno. V četrtek in petek nevarnost močne snega.

Debata v angleški zbornici lordov

Nemčiji je že žal obljube, da bo „spoštovala lokarno pogodbo“

Berlin, 8. maja. c. Včerajšnja zunanje-politična debata v angleškem parlamentu je nemško javno mnenje zelo razburila. Po mnenju nemških listov je včeraj sir John Simon v parlamentu preveč povedal, ko je rekel, da bi Anglija smatrala, da je obvezna napraviti Franciji po določilih lokarnske pogodbe, če bi Nemčija prekršila mirovno pogodbo in začela oboroževati in utrjevati razoroženo cono v Porenju. Nemški listi pišejo danes soglasno, da to pomeni, da Anglija odobrava v smislu lokarnske pogodbe vpad Francije v Porenje, če bi ta mislila, da uganja Nemčija tamkaj stvari, ki Franciji ne bi ugajale.

Z ozirom na to se je v teku dneva raznesla po Berlinu vest, da je nemška vlada že vložila vprašanje na angleško in italijansko vlado, naj obe vladi takoj odgovorita, če bosta napravili Nemčiji izjavo določila lokarnske pogodbe, če bi Francija prva napadla Nemčijo zaradi Porenja. To vprašanje je bilo baje že poslano v Rim in London, vendar pa je bilo v Londonu sprejeto tako neugodno, da je nemška vlada kmalu nato demantirala, da bi bila stavila to vprašanje v Londonu ali pa v Rimu. Da je Nemčija danes stavila to vprašanje v Londonu in Rimu, se najbolje vidi iz pisanja oficijoznega glasila nemškega zunanjega ministrstva »Diplomatische Korrespondenz«. Ta list objavlja popoldne uvodnik, v katerem vprašuje Anglijo in Italijo, kako bi bilo treba v smislu lokarnske pogodbe določiti napadalca, ki mora biti obsojen po določilih lokarnske pogodbe. List priporoča Italiji in Angliji, naj že na prihodnjem zasedanju Sveta Zveze narodov v Zenevi sprožita to vprašanje in naj Svet Zveze narodov izdela pojasnilo, ki bo dodano nato lokarnski pogodbi.

Splošno se zdi, da je tukajšnjim krogom sedaj zelo žal, da je Hitler večkrat poudaril, da bo zmeraj spoštoval lokarno pogodbo. S to pogodbo je Hitler priznal tudi mejo na Renu, kakor je bila določena po verzajski mirovni pogodbi. Tukaj so prepričani, da bo Franciji uspelo, da bo tudi na vzhodu Evrope slednjič ustvarila sistem mednarodnih pogodb, ki bo sičen Locarnu na zapadu Evrope. Če Nemčija spoštuje Locarno na Renu, potem bo morala po isti poti politične logike priznati tudi Locarno na vzhodu Evrope. Zato je sedaj nemško časopisje načelo to vprašanje o napadalcu v smislu lokarnske pogodbe, da bi s tem načelo debato, ki lahko morebiti spodbese ves sistem lokarnske pogodbe in s tem prepreči izolacijo Nemčije, ki bi bila preveč podprtana, če bi lokarnski duh zavladal nad vso Evropo.

Po topovih - kolonije

London, 8. maja. b. »Morningpost« piše, da je v najkrajšem času pričakovati koraka Nemčije, da bo zahtevala vrnitev svojih kolonij. To vprašanje bo Nemčija navezala na bližnja mornaričje zadeve.

Inozemstvo o naših volitvah

Včerajšnji italijanski listi priobčujejo prva popolnjska poročila o izidu volitev v Jugoslaviji. Vsi listi poudarjajo, da je lista g. Bogoljuba Jevtića, predsednika vlade in zunanjega ministra, dobila velikansko večino. Obenem naglašajo, da so se volitve vršile v popolnem redu in miru brez posebnih izredov. Turinska »Stampa« piše, da so se na 11 voliških morale volitve prekiniti. Dalje priobčujejo listi približne rezultate volitev in napovedujejo približno razmerje poslancev vlade in opozicije. Svočnja »Tribuna« pravi, da je zmagal Bogoljub Jevtića izraz zaupanja prebivalstva v njegovo osebnost in v njegovo notranje in zunanje uspehe. »Osservatore Romano« takisto priobčuje poročila o volivnih rezultatih in o pomenu Jevtićeve zmage.

»Universul« ugotavlja, da se se jugoslovanske volitve v narodno skupščino končale z velikim uspehom g. Bogoljuba Jevtića, predsednika ministrskega sveta in zunanjega ministra. List »Dimineața« prav tako priobčuje članek o jugoslovanskih volitvah in poudarja, da pomenijo te volitve za ta del Evrope dogodek prvega reda.

»Vitorul«, organ vladne stranke, naglašajo velikanski uspeh liste predsednika vlade gosp. Jevtića in pravi, da bo skoraj soglasna zaupnica jugoslovanskega naroda še povečala ugled in stabilnost g. Jevtića.

Češki listi, ki so s posebno živahnim zanimanjem spremljali volilno borbo v Jugoslaviji, posvečajo prav tako največjo pozornost volilnim rezultatom in danes soglasno registrirajo veliko zmago državne liste g. Bogoljuba Jevtića, predsednika ministrskega sveta in zunanjega ministra, ter njegovo konstruktivno politiko in njegovega gospodarskega programa.

»Česke Slovo« se v svojem sistematičnem članku bavi z razmerjem glasov, ki so bili v nedeljo oddani na volitvah. To razmerje je popolnoma izpolnilo pričakovanja tako prijateljev Jugoslavije kakor poznavalcev razmer.

Sofijski listi priobčujejo obširna poročila o parlamentarnih volitvah v Jugoslaviji in poudarjajo zmago liste predsednika ministrskega sveta g. Bogoljuba Jevtića nad listo združene opozicije.

»Slovo« posveča obširen uvodnik pod naslovom Zmaga g. Jevtića rezultatu teh volitev. V uvodniku pravi med drugim, da je vlada g. Jevtića dosegla v notranji in zunanji politiki doslej velik uspeh in ta uspehi je tudi opredelil jugoslovanski narod pri teh volitvah, da je poklonil g. Jevtiću svoje popolno zaupanje.

»Völkischer Beobachter« priobčuje iz Belgrada poročilo o končnem izidu jugoslovanskih volitev pod naslovom »Zmaga g. Bogoljuba Jevtića«. List piše, da je dosegla lista predsednika jugoslovanske vlade in zunanjega ministra g. Bogoljuba Jevtića veliko zmago. Dosegla ni samo relativne večine, temveč absolutno večino.

»Münchener Neueste Nachrichten« takisto naglašajo veliko zmago liste g. Bogoljuba Jevtića. »Leipziger Neueste Nachrichten« pa priobčujejo poročilo o jugoslovanskih volitvah pod naslovom: »Vladna lista dobi 310 od 365 sedežev v parlamentu«.

Konferenca obrtnih zbornic

Belgrad, 8. maja. AA. Konferenca zastopnikov obrtnih zbornic in obrtnih odsekov gospodarskih zbornic bo v Splitu 1. in 2. junija. Na dnevnem redu bodo tale vprašanja: 1. novelizacija zakona o neposrednih davkih, 2. revizija socialne zakonodaje, 3. obrtna statistika, 4. sistematično pospeševanje obrtništva. Konferenca bo na pobudo obrtne zbornice v Splitu.

vajoča pogajanja s Anglijo. Baje se v tej smeri že vršijo pogajanja med Berlinom in Londonom. Priznajajo, da bi bil g. Simon pripravljen iti v tej smeri Nemčiji nasproti, toda konservativci so odločno nasprotni.

„Gestapo“ na delu

München, 8. maja. SE. Več novih nepojasnjenih umorov se je zgodilo zadnje dni. Med novimi smrtnimi žrtvami se nahaja v prvi vrsti neki Peter Sasse iz Kirchhunden na Westfalskem. Kraj je čisto katoliški in protirežimski. Tajna policija in delovne čete so kraj zasedle, župnika pa so odpeljali v zapor. Pri tej priliki so policijski četniki na nadgozdarja Sassa streljali. Pri streljanju je bil ubit tudi tajni policist Koch.

Nadalje poročajo iz Berlina, da so nekdanjega intimnega prijatelja generala Göringa mornariškega poročnika Schimpfa »našli ustreljenega«. O njem je znano, da je moral iti na »dopust« v neko letovišče, a je bil tam od »neznanih ljudi« ustreljen.

Tajna državna policija je v Oberschopheimu v okraju Lahr aretirala šest članov nemške katoliške mladine, češ, da so napadli člane hitlerjevske mladine. Ob tej priliki piše nacistično časopisje, da bodo »katoliški hujšakci« kmalu izprevideli, kako radikalno zna narodni socializem iztrebiti najmanjši pojav »katoliškega terorja«.

Papež o Nemčiji

Vatikansko mesto, 8. maja. c. Včeraj je papež Pij XI. sprejel v dvorani Del Conclistorio nemške katoliške romarje, ki so prišli večinoma iz škofij Freiburg in Mainz ter iz Slezijske. Pri tej priliki je sv. oče imel govor, v katerem je zavzel ostro in odločno stališče proti preganjanju katoličanov v Nemčiji. Papež je dejal, da vsak dan dobiva poročila, kako se katoličanom v Nemčiji preprečuje izvrševanje njihovih verskih dolžnosti in nalog, in sicer ne preganjajo samo laičnih oseb, ampak tudi škofo in duhovnike ter odvajajo v zapor celo redovnice. Nemčijo skušajo razkristijantiti in jo dovesti v barbarsko poganstvo. Ničesar se ne opušča, kar se smatra za sredstvo, da bi se katoliško življenje popolnoma uničilo.

»Upam,« je dejal papež, »da se vam, dragi nemški romarji, ob vrnitvi v domovino ne bo zgodilo to, kar se je zgodilo vrlim mladim ljudem, ki so zvesti Cerkvi in domovini in ki so nas, svojega skupnega očeta, nedavno obiskali. Spominjamo se jih in jih imenujemo s častjo in zahvalo pred vsem katoliškim in kulturnim svetom. Ne moremo pa na isti način imenovati tistih, ampak jih moramo grajati pred vsem svetom, ki so odgovorni za krivico, ki se je prizadela katoliškim mladim.«

Obisk francoske mornarice

Paris, 8. maja. AA. Mornariški minister Pietri je poročal francoski vladi o odhodu eskadre francoske sredozemske mornarice v Neapelj, Kotor, Split in Benetke. Navedena pristanišča bo obiskalo brodogojev treh križark in 6 torpedovk. Poveljnik eskadre admiral Mouget bo s svojim štabom napravil uradne obiske v Rimu in Belgradu. Francoske ladje morajo biti 7. junija v Alžiru.

... in v Italiji

Neapelj, 8. maja. b. Na obisk je prišla eskadra francoske vojne mornarice, s čemer naj bi se podal še en dokaz prijateljstva med Francijo in Italijo. Francoskega admirala so sprejeli z velikimi častmi. V teku dopoldneva so se vršili običajni obiski zastopnikov oblasti. Mestna oblastva so vrnila obisk na francoski admiralski ladji. Radi sprejema francoske eskadre je prispela manjša italijanska eskadra. Francoski admiral je obiskal kraljevi dvorec, kjer živi prestolonaslednik, in se je vpisal v dvorsko knjigo.

Naša vzorčna razstava v Lvovu

Varšava, 8. maja. AA. Iz Lvova poročajo, da se je tamkaj začela prva jugoslovanska vzorčna razstava v poslopu trgovske in industrijske zbornice. Razen te vzorčne razstave bo ves teden od 5. do 12. maja posvečen Jugoslaviji, njenemu gospodarstvu, kulturnemu in tujsko prometnemu napredku. Predavalo bo več odličnih poznavalcev o naši državi in ljudeh, o zibelki kulture južnih Slovanov, v trgovini med Poljsko in Jugoslavijo in o potovanju po Jugoslaviji. Vse to bo nova manifestacija poljskega prijateljstva do Jugoslavije.

Osebnosti

Belgrad, 8. maja. S kraljevim ukazom so napredovali: v IV. pol. skup. 1. stopnje profesor Adolf Ivančič iz Kranja, in Miha Kambič, profesor v Ljubljani; v IV. pol. skup. 2. stopnje Franc Korbar, profesor drž. realne gimnazije v Kranju, in dr. Gregor Zerjav, profesor na učiteljski v Ljubljani; v V. pol. skup. Ivan Kolar, profesor na učiteljski v Ljubljani; v VI. pol. skup. Ivo Oblak, učitelj na realni gimnaziji v Kotoru, Otokar Zagar, učitelj na realni gimnaziji v Kranju, Ljudmila Šlihar, učiteljica na II. drž. realni gimnaziji v Ljubljani; v VII. pol. skup. dr. Pavel Blažnik, profesor realne gimnazije v Celju, dr. Mirko Hribar, profesor na III. realni gimnaziji v Ljubljani, Drago Roškar, učiteljica na realni gimnaziji v Koprivnici, Marija Hvala, profesorica v Murski Soboti. — Napredovali so učitelji in učiteljice: v V. pol. skup. Anton Šeme v Ljubljani, Antonija Šijanec v Razvanju, Adolf Humar v Starem trgu, Lavoslav Arko v Mariboru, Franc Erker v Stopičah; v VI. pol. skup. Marija Čotar v Moravčah, Ljudevit Komar v Ponikvi. — Prestavljeni so: Leopold Hladnik, učitelj v Starem trgu v Cerklju, Ana Baraga, učiteljica na meščanski šoli v Zvoniku, na meščanski šoli v Mariboru na II. dekliško meščansko šolo v Mariboru. — S kraljevim ukazom je razveljavljen ukaz o premostitvi Jožice Trdna, učiteljice meščanske šole na učiteljski v Ljubljani. — Z dekretom finančnega ministra so postavljeni pri tobačni tovarni v Ljubljani: za pomožne monopolne kontrolorje VIII. skup. Martin Oblak, Dragotin Polier, dosedanja pomožna kontrolorja IX. skup. za monopolnega oficiala IX. skup. pa Alojz Novak, pomožni oficial X. skup. — S odlokom pomočnika finančnega ministra je prestavljen Rudolf Urašč, poverjenik finančne kontrole IX. pol. skup. z glavnega oddelka Ljubljana-levi brez na glavni oddelek v Mariboru.

Evharistični križi

Postavljanje evharističnega križa
v Dolnjem Logateu

Po širni Sloveniji se dvigajo evharistični križi. Skoro že ne bo župnije — posebno v ljubljanski škofiji, — kjer ne bi postavili naših vrli možje in fantje mogočnega križa, ki naj spominja vse farane na evharistični kongres. Križi so visoki od 10 do 20 metrov. Blagoslovitev križev se vrši povsod izredno slovesno. Ljudje se zbera v domači cerkvi, odkoder se podajo s svečami in bakljami v rokah k postavljenemu križu. Med potjo pobožno molijo in prepevajo evharistične pesmi. Iz več župnij smo že objavili poročila o blagoslovitvi evharističnih križev. Ker se vrše te slovesnosti skoro povsod na enak način ob izredno veliki udeležbi vernega ljudstva, bomo odtlej objavljali samo kraje, kjer so postavili in blagoslovili evharistični križ.

Zadnji čas so postavili in slovesno blagoslovili evharistični križ v naslednjih župnijah:

Dolenji Logatec, Dolenja vas pri Ribnici, Naklo pri Kranju, Preska pri Medvodah, Železniki, Cerknica, Mengeš, Hotedrišica, Lom nad Tržičem, Petrovče in Zalec ob cesti Maribor-Ljubljana, Turjak, Št. Jernej na Dolenjskem, Škofja Loka, Stari trg pri Ložu, Kopanjski, Semič, Dobropolje, Dražgoše, Ribno p. Bledu, Št. Gothard. Velike Lašče.

Zadeva dr. Tavzesa pred sodiščem

Ferdinand Nadrag popolnoma oproščen

Ljubljana, 8. maja. Kazenski sodnik okrajnega sodišča g. Tominec je danes ob 10. dopoldne v sobi št. 28 nadaljeval dne 10. aprila prekinjeno glavno obravnavo proti g. Ferdinandu Nadragu, poštenu upravitelju v Velenju, ki ga je državno tožilstvo obtožilo prestopka zoper čast po § 302, točka II. kaz. zak., češ, da je žalil državnega uradnika — v. d. poštnega ravnatelja dr. Janka Tavzesa s tem, da je 22. aprila lani oddal v nabiralnik kolodvorske pošte 22 listov, na katerih je v vodilni in najodličnejši osebnosti v Ljubljani in Belgradu. V teh, s strojem pisanih listih se očita dr. Tavzesu neka nečedna zadeva, ki se je primerila neki poštini uradnici na nedeljo letalskega mitinga l. 1933, na poštne ravnateljstvo. Že na prvi obravnavi so se izvedli mnogi dokazi, danes je sodnik zaslusal kot pričue več poštinih uradnikov.

Obdolženca je zastopal odvetnik dr. Ivo Česnik, zasebnega udeleženca pa dr. Lulik, v zastopstvu dr. Jos. Cepudra. Razprava je trajala dobre 4 ure in je odkrila v podrobnostih vse razmere, ki vladajo na poštne ravnateljstvu in med poštinih uradnikov.

Sodnik: »Zagovarjate se kot pri zadnji razpravi?« Obtoženec: »Da, gospod sodnik!« Sodnik je nato omenil vlogo obtoženčeve v pogledu izpolnitve zagovora, rekoč: »To je večerj prišlo. Nadaljni zagovor se glasi...« In sodnik je prečital ta zagovor, iz katerega za enkrat poudarjamo le odstavke o

anonimnih ovadbah

»Kakor sem že poudarjal v svojem zagovoru, so prihajale proti nekaterim poštinih uradnikom anonimne ovadbe, ki so imele gotov, prozoren namen. Tako sem zvedel, to po svojih prijateljih pri poštne ravnateljstvu v Ljubljani, da se me smatra za politično nezanesljivega.«

Sodnik je je po prečitani vlogi nadaljeval: »Tukaj je g. dr. Tavzes kot zasebni udeleženec se to-le navedel po svojem zastopniku dr. Cepudru:«

»G. obdolženec Nadrag je bil svoj čas nastavljen kot vršilec dolžnosti upravnika pošte Novo mesto, čeprav je bil po življenju, kakor tudi po službenih letih mnogo mlajši, kot nekateri njemu podrejeni poštini uradniki. Že pred volitvami 8. novembra 1931. so pričele prihajati proti njemu na politično oblastvo tožbe radi njegovega mišljenja in ponašanja. Ker sem bil takrat personalni šef direkcije, sem ga klical k sebi, mu predložil vsebino pritožb in ga poslal celo s svojo vizitko k takratnemu banu dr. Marušiču. Zadeva je bila urejena in obdolženec je ostal na svojem mestu. O priliki proslave 60-letnice dr. Korošca v Ljubljani se je pa ponašal na način, ki je bil opazen in vsled tega se je izvršila premestitev po službeni potrebi iz Novega mesta v Ljubljano. To premestitev je seveda izvršilo ministrstvo prometa. Ta premestitev ni značila za obdolženca nobene moralne in gnotne škode, marsikdo njegovih tovarišev bi bil srečen, če bi bil »kaznovan« na ta način.«

Sodnik obtožencu: »Kaj pravite k temu? Trdi, da ste postali kot mnogo mlajši uradnik upravnika?« Obtoženec: »Res. Dobil sem mesto upravnika v Novem mestu, za katero sem prošil, ker je bilo zakonito razpisano. Za to mesto se je potegoval tudi meni podrejeni Ivan Kambič, ki je res življenjsko starejši in tudi po službi starejši ko jaz. Ne dosega pa mene po kvalifikaciji, ker ima 7 razredov gimnazij, bil je vedno le dobro in prav dobro kvalificiran, dočim jaz vedno odlično in imam za seboj gimnazijo z maturo in 4 semestre tehnike. Odgovarja zakonu, da je bilo to mesto meni podeljeno.«

Sodnik: »Ali je vam znano kaj o tem, da je prišla ovadba o vašem političnem zadržanju l. 1931?«

Obtoženec odločno: »Kot upravnika pošte Novo mesto sem bil ob priliki skupščinskih volitev l. 1931. obveščen po svojih prijateljih in tovariših, ki službujejo na poštne ravnateljstvu v Ljubljani, da je bilo proti meni vloženih več ali ena ovadba radi mojega političnega udeleževanja, zato da mi preti nevarnost premeščenja. Odpeljal sem se v Ljubljano ter se oglašil pri našem takratnem personalnem šefu dr. Tavzesu, ki mi je v privatnem razgovoru zaupal, da me dolže, da novomeški pismošne agitirajo za neudeležbo pri volitvah in to baš na moj nalog. To insinuirajo sem odločno odklonil.« Obtoženec je res izročil vizitko za bana dr. Marušiča, ker se je ovadba s spisi nahajala pri banski upravi. Ko mi je izročil vizitko, je pripomnil, da naj te njegove dobrohotnosti ne pozabim in se naj nanj spominjam. G. ban mi ni hotel izdati imena ovaditelja, poč

pa je omenil, da je stvar zaspala, ker sem napram banu odločno izjavil, da je vsebina ovadbe neresnična.

Zadeva o dr. Koroševi proslavi

Sodnik: »Kako je bilo z dr. Koroševim proslavo?« Obtoženec: »Res sem se iz Novega mesta pripeljal na to proslavo!« Sodnik: »Zadnjič ste rekli, da niste bili član bivše SLS!« Obtoženec: »Kot znanec in prijatelj dr. Korošca sem se hotel udeležiti proslave. Mirno sem sedel v uniojski dvorani.« Sodnik: »Pravijo, da ste se ponašali na način, ki je bil vsem opazen.« Obtoženec: »Se nisem nikakor tako ponašal, da bi dalo to povod za mojo premestitev.« »Kdo je dr. Tavzesa obvestil, da ste v Ljubljani?« »Ne vem.« »Koliko časa po tej proslavi ste bili premeščeni?« »Kot dva meseca potem sem bil razrešen mesta upravnika, za mojega šefa je bil postavljen g. Kambič, ki mi je bil 4 leta podrejen. Ta položaj je bil seveda za mene izredno mučen. Zato sem prošil, da me premeste v Ljubljano na lastne stroške.«

Izpovedi prič — poštinih uradnikov

Prav značilna je bila izpoved prič, višjega poštnega kontrolorja g. Webra Rudolfa o glavni obremenilni priči Rupniku. Sodnik: »Je vam znano razmerje med Rupnikom in Nadragom?« »Ne!« »Pa razmerje med vami in Rupnikom?« Priča: »Daj časa sva delala skupaj na kolodvorski pošti. Imel je navado, če je le mogel, delati zdravo. Hodil je iz sobe v sobo. Pustil je delo, prisluškoval tu in tam, šušljal drugje. To me je vznemirjalo, resno sem ga prijel in mu svetoval, naj se drži svojega dela. Zaradi tega opomina je bilo Rupnikovo samoljubje užaljeno. Ko je bila pozneje proti nekemu uradniku uvedena preiskava zaradi ameriških pisem, me je prav Rupnik, ne da bi imel za to kak povod, napram gđ. ldi Smučevi obdolžil, da sem nosil dolarska pisma pod klobukom in da nisem tako pošten, kakor se delam.« Sodnik: »Kdo vam je to povedal?« Priča: »Ida Smučeva sama. O stvari sem informiral državnega tožilca dr. Fellacherja, ki mi je svetoval, da naj zahtevam od Rupnika zadoščenje s primerno izjavo. Rupnik je obdolžitev popolnoma preklcal vprico upravnika g. Cofa.«

Priča je nato podal prav za Rupnika značilno karakterizacijo. Ne more reči, da bi bil sposoben po krivem pričati, pač pa je sposoben zmotno pričati, ker si ustvari kako fiksno idejo, na katero bi morda tudi prisegel. Druga priča višji poštini kontrolor g. Alojzij Božič je prav tako opisal razmere na pošti. Sodnik: »Je vam znano razmerje med Nadragom in Rupnikom?« »Ne. Po pripovedovanju drugih vem, da niso odnosi med njima najboljši.« »Zakaj ne?« »Zaradi političnega ali bolj svetovnega naziranja.« »Razmerje med vami in Rupnikom?« Priča odločno: »Rupnika sem se bal. Pošte je prenašal.« »Kako?« »Vedno je izževal. Govoril je čez dr. Tavzesa, potem pa to njemu nesel.« Branilec dr. Česnik: »Agent pravocateur!« Priča: »Tako je k meni prišel in dejal: dr. Tavzes se vedno spuša v tožbe! Ali ni neumen?« Priča je pripovedoval še druge izizvalne čine glavne obremenilne priče.

Tretja priča poštini uradnik g. Hinko Fajdiga je povedal nekdo epizodo, ki je karakteristična za prav sovražno razmerje med poštini uradniki nematuranti in maturanti. Vlada ta dve struji. V »Poštariju«, glasilu maturantov, je bila objavljena od urednika Fajdige notica, da se je nekega sestanika oficijantov udeležil tudi upravnika g. Cof. Nastala je mala afer. Ko je bil priča pri ravnatelju dr. Tavzesu v sobi, je prišel tja uradnik Ivan Rakove in dejal: »Ti, Janko, 35 jih je bilo in Cof je bil tudi vmes.« Naslednja priča Ivan Rakove je to zanimal. Prav komično drastična je bila konfrontacija med njim in Fajdigo. Priča Rakove pa je Josipa Rupnika opisal: »Nič slabega ne vem. Bil je pošten, zanesljiv in priden.« Sodnik: »Zakaj se na pošti tako prekljate?« Priča Rakove: »Saj se ne prekljamo, gospod sodnik!« Sodnik: »Se-li vam zdi, da je imel Rupnik fiksno idejo?« Priča v smeh: »Pa-ah!«

Priča Leopold Rihar, višji poštini kontrolor, je navajal, da so prihajale na pošto neštene anonimne ovadbe. Bilo je več afer zaradi dr. Tavzesa. Rupnik mu je vse topla donesal. Obsojal je klub štirih, ki je ovajal. Rupnika je imel za izzivača. Sodnik: »Mislim, da imajo na pošti za princip: Divide et impera!«

Upravnik kolodvorske pošte g. Ivan Cof ni povedal ničesar bistvenega.

Zadnja priča g. Lavoslav Gosak, uradnik banke uprave, je kratko in točno opisal najvažnejši moment, ko je namreč g. Nadrag usodnega dne, 22. aprila lani, prihajal proti kolodvorski pošti. Sodnik: »Se spominjate na dan pogreba p. Hugolina Sattnerja?« Priča: »Da. Okoli 3 popoldne sem se vračal s kolodvora proti trafiki. Videl sem da prihaja od Mikliča proti meni g. Nadrag. Sel sem mu do srede ceste naproti. Vprašal sem ga, kam je namenjen? »Karto vržem«, je dejal, »potem grem na Sattnerjev pogreb.« Takoj se je k meni vrnil.« Priča je dalje odločno izjavil, da bi bil pač opazil, če bi obdolženec nosil šop 22 pisem v nabiralnik.

Z zaslusanjem te priče je bilo dokazno postopanje končano.

Oprostilna sodba

Po govorih zastopnika zasebnega udeleženca, ki je zahteval obsodbo, in branilca dr. Česnika, pledirajočega v tehtnem govoru za oprostitev, je sodnik objavil:

Obdolženec Ferdinand Nadrag se na podlagi § 280 k. p. oprosti od obtožbe zaradi letakov, vsebujočih žaljivo vsebino proti poštne ravnatelju dr. Tavzesu.

V razlogih je g. sodnik poudarjal, da je obtoženec inteligenten človek. Če to upoštevamo, ni mogoče, da bi bil on vrgel 22 pisem v en nabiralnik, pač pa bi jih metal posamezne v mestne nabiralnike. Tudi grafolog g. Anton Koželj je podal mnenje, da pisava naslovov na kuvertah ni istovetna z obtoženčev.

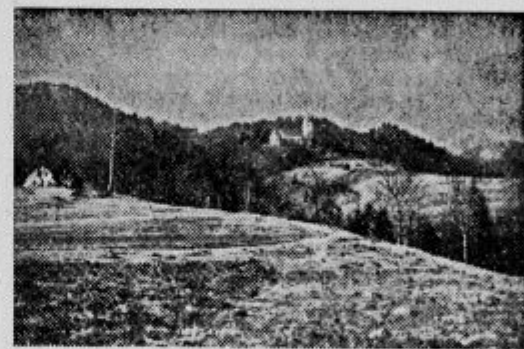
Navzoči poštini uradniki so oprostilno sodbo sprejeli z zadoščenjem.

Moste pri Ljubljani

Pogreb gospe Ane Zormanove. Čeprav je bila pokojnica preprosta in nad vse skromna, jo je na zadnji poti spremlila nepričakovano številna množica. Videli smo četo moških gasilcev, mladino Salezijanskega mladinskega doma, Marijino družbo gospa. polnoštevilno salezijansko sodelništvo, Elizabetno in Vincencijevo konferenco, gg. salezijance, mladeniče Salez. mladinskega doma in izredno veliko sosedov in drugih Moščanov, ki so s svojo udeležbo hoteli dati priznanje zglednemu krščanskemu življenju pokojnice in še posebej njenemu vztrajnemu delovanju na polju dobrodelnosti. — Bog ji bodi plačnik za vse, kar je v življenju dobrega storila!

V novi smeri k Sv. Katarini

Izletnik, ki izstopi na postajici v Mednem in je namenjen pri ljubljeno in res hvaležno izletno pokrajino pri Sv. Katarini, krene navadno kar čez državno cesto po markirani poti po Mednanskem hribu, nato navzdol čez potok Malošče v breg na Golo brdo in dalje na prisojni strani Jetrbenka v selo Topol k cerkvi sv. Katarine, ki jo poseti še radi zanimivega modernega oltarja, umotvora arhitekta Vurnika. Ali pa zavije pri mlinu v Završah desno v Zlebe ter se mimo dobro znane gostilne pri Cvajnarju zložno popne do starinske cerkvice sv. Marjete, odtod pa vkreber pod strmim Jetrbenkom na sedlo, kjer se strneta obe katarinski poti, medvoška in mednanska.

Zlebe z Jetrbenkom in Sv. Marjeto

Tako se nas je trojica tudi zadnjo lepo nedeljo namenila v lepo pomladansko prirodo. Ko izstopimo v Mednem, opazimo ob cesti novo kazipotno tablico, kažočo v Zlebe in k Sv. Katarini. Hajdi dalje ob sveži markaciji, ki jo je očitno napravil naš izkušeni »markator« g. Knafele sam. Najprej drži ob državni cesti proti Medvodam, na vrhu klanca pa krene levo ob kolovozu in čez brv pri mlinu v Seničico ter dalje po senčni dolinici, ki jo spremlja žuboreč potoček, proti Zlebem.

Na tretjem razpotju krenemo v levo, kjer

Pismo iz Španije

1. maj - Španci o Jugoslaviji

Madrid, v začetku maja. Prvi maj je potekel popolnoma mirno. Da imajo Španci jesensko revolucijo še v svezem spominu, se je videlo po strojnica, ki so bile postavljene po barcelonskih ulicah. Še danes se vidijo sledovi lanskih nemirov, posebno v Oviedo, kjer je bilo vse mesto podobno razvalinam, s porušeno katedralo, drugimi javnimi poslopji in večino ostalih hiš. Madrid je bil večeraj kot izumrl, po ulicah ni bilo nobene prometa (sicer je stalno v obratu 50 tisoč avtomobilov), maloštevilne avtotakse so vozili vojaki in policisti. Čudno je bilo videti v kavarinah vojake v uniformah, s servijeto preko roke, kako strežejo gostom. Dvomim, da so se ta večer vsi računali ujemati.

Sedaj, ko je postalo toplo, so značilne za madridske ulice selitve. Madridžani se selijo skozi okna, oziroma vrata, ker madridske hiše nimajo oken temveč vrata z ličnimi balkončki. Iz petega, šestega nadstropja spuščajo omare in ostalo pohištvo na ulico. Vsaka selitev vzbuja občo pozornost in zbrano občinstvo vedno dodaja svoj komentar vsakemu kosu pohištva, ki »priplava po škripcu z višine. Ni si težko predstavljati veselje in kirohot gledalcev, ko je pred par dnevi med potjo iz četrtega nadstropja izpadel predal iz omare in so se vsule iz njega razen krožnikov še stvari, ki na noben način ne spadajo k njim, še manj pa pred oči škodoželjne množice z ulice. To sicer ni nič posebnega, toda Španec, ki si ga ni mogoče zamisljati resnega in ki je vedno otroško veselo razpoložen, najde v vsaki stvari zabavo. Ko a.

Do 20% več svetlobe

za manj
denarja

TUNGSRAM

nitka v dvojni vijačnici
svetlobna množina v dekalumenih

Velika tatvina na Jesenicah

Jesenice, 8. maja. Včeraj v popoldanskih urah se je mahoma raznesla vest, da je bila v tovarniški restavraciji, kazina imenovani, izvršena velika tatvina. Najemnik kazine g. Anton Legat ima svoje stanovanje v prav tako tovarniški hiši poleg kazine. To stanovanje je čez dan večinoma zaklenjeno, ker imajo vsi dosti dela v restavraciji. Tat, ki je moral biti z domačimi razmerami znan, je vdrl v to stanovanje ter odnesel v gotovini 55.000 Din, poleg tega pa še mnogo zlatnine in drugih dragocenosti. Zaenkrat za predrznim vlomilcem ni nobene sledi, upajo pa, da se bo tiček kmalu vjel.

Nam nova markacija kaže pot naravnost proti Jetrbenku. Na njega markantnem vrhu opazimo nedavno postavljeno, daleč vidni evharistični križ preščenke fare. Tu se nam odpre zložno bregovita krajina, že vsa v svezem pomladnem zelenju. Mimo lepe kmetije spodnjega Zlebnika do dospemo do gornjega Zlebnika, kjer najdeš v novo urejeni gostilni prijeten odmor, če si ga morda že potreben. Tu na Zlebnikovini se znajdeš tudi na razpotju: ali naj kreneš desno proti Sv. Marjeti, ki se solnči na vzvišenem podanku Jetrbenka, ali pa na levo po zeleni dragi proti Petelincu. Vsa ta krajina, ta zložna valoviti svet mora biti pozorni pravi raj za smučarje. A kdo bi mislil sedaj že na zimo, ko je jedva minila! Rajši si privoščite pomladanski in pozneje jesenski izlet v to okolico, pa se boste čutili prestavljene v mirno idilo, daleč od mestnega hrupa, čeprav ste hodili le tri četrti ure smekaj od glavne ceste.

Nas troje je krenilo na levo po ljubki dragi, ki se položno vzpenja proti Petelincu. Ko zavzamemo zadnji gozdni klanec, smo že pri Petelincu v zavetju cerkvice sv. Jakoba, ki se skriva med bujnim zelenjem na zandjem pomolu robatega Jetrbenka. Kdor hoče malo bolj po »planinski« hoditi, ta se drži steze naravnost po robovih na Jetrbenku; žal, da jo na več mestih ovira goste vejeje in grmovje. Kdor bi to pot malo otrebil, bi izletnikom pripomogel do lepe razgledne hoje po dolomit-skih čerh Jetrbenka. Komur pa se hoče zložnejše poti, ta krene po izhojni poti na južni rebri, kjer kmalu opazi markacijo, držečo od Golega brda k Sv. Katarini.

V dobrih dveh urah opraviš to novo markirano pot od Mednega do Sv. Katarine in če te še ni prevzela utrujenost, se naposled vzpenjše na strmi Rog nad cerkvijo sv. Katarine, kjer so Katarinčani prav zadnjo nedeljo postavili do 10 m visok bel križ, tako da se sedaj oba sosednja vrhova, vsak za svojo župnijo, ponašata s pomembnim znakom evharističnega leta. Diven razgled ti obilno poplača ta zadnji skromni napor.

Viator.

pr. čisti snazilec čevljev gostu, ki sedi na terasi pred kavarno, čevlje, se vedno najde par ljudi, ki opazujejo povsem nezanimivo delo in dajejo poleg tega še nasvete, kako naj boljše popravi pete in pritrdi podpetnike na nje. — Pred nedavnim sem šel v okolico slikat, namenoma sem se oddaljil od hiš; vseno pa se je zbralo okoli mene več kot trideset ljudi, starih in mladih. Prinesli so stole s seboj in se pripravili, da zdržijo tudi ves popoldan, če bo treba. Seveda nisem zdržal jaz, ki sem ob splošnem negodovanju pobral svoje stvari in jih s tem prikratil ob užitek, ki se jim ne nudi vsak dan.

V Madridu izhaja ilustrirani dnevnik »Ahorac« ki je prinašal do nedavna članke iz Jugoslavije. Pisal jih je neki španski novinar simpatično in z mnogo razumevanja za naše razmere.

Pojasnilo gospodarjem

Belgrad, 8. maja. A. A. Ministrstvo za trgovino in industrijo je poslalo gospodarskim organizacijam okrožnico tele vsebine:

Lastniki obratov po § 3 odst. 1 zakona o obrtiti morajo preselitev svojega obrata na področju iste splošne upravne oblasti v predpisanim roku le prijaviti splošni upravni oblasti, ki o tem ne izda nobenega sklepa, marveč izpremembo le zabeleži v svoj register. Šele na zahtevo stranke izda splošna upravna oblast predpisano taksirano potrdilo o tej izpremembi.

Ljubljanske vesti:

Tudi pletilce je zadela kriza

Ljubljana, 8. maja. Ob zadovoljivi udeležbi je danes popoldne zborovala zadruga pletilcev v veliki dvorani Trgovskega doma. Zborovanje je otvoril predsednik g. Henrik Franzl, ki se je spominjal smrti kralja Aleksandra, čigar spomin so prisotni člani počastili. Predsedniško poročilo je bilo precej pesimistično, saj je tudi pletilske stroko zadela gospodarska depresija, povrh tega pa je bila še zelo blaga zima, tako da pletilci niso imeli možnosti dobre kupčije, in je bilo v pletilski stroki preteklo leto zaposlenih manj moči. Pletilstvu močno škoduje tudi šušmarstvo. Lani je bilo 12 odjav in nobenih prijav. Predsednik je poročal o davčni preobremenitvi, ki tlači pletilske stroko. Poročal je o novelizaciji obrtnega zakona, o obrtniškem tednu, ki so se ga udeležili tudi pletilci, itd. H koncu pa je predsednik le izrazil upanje, da bo obrtniški stan vzdržal to krizo in z njim tudi pletilci.

Tajnik g. Janko Popovič je podal obsežno tajniško poročilo, v katerem je navedel, da se je od ustanovitve društva leta 1932 znižalo članstvo od 300 na 233. Pri tem je bilo zaposlenih le 180 pomočnikov in 78 vajenc ozir. vajencev. Tajnik je apeliral na večjo

stanovsko zavednost članstva, da bi bolje izpolnjevali dolžnosti do zadruge. Tajnik je poročal še o raznih drugih stanovskih zadevah, zlasti davčnih ter opisal trud zadruge v teh zadevah.

Blagajniško poročilo je podal g. Martin Mahkota. Stanje blagajne je povoljno. Nadzorstveni odbor je izrekel odboru zadruge in blagajniku popolno priznanje, nakar je občni zbor podelil razrešnico. Sprejet je bil tudi proračun. Tudi v bodoče ostane za pobiranje članarine stari ključ.

Končno je bila sprejeta še resolucija: »Davčni predpisi in uredbe so postale v toliki meri nejasne, da povzročajo njih tolmačenje in izvajanje obrtništvu in vsem gospodarskim krogom velike težave. Prav posebno velja to za zakon o davku na poslovni promet, ki je bil ponovno niveliran in so bile vrhote izdane davčnim upravam razne izvršne navedbe, ki niso bile objavljene. Zatevamo zato, da se prične temeljita revizija sedanjih davčnih zakonov in zlasti zakona o prometnem davku zaradi poenostavitve in olajšanja.«

Po sprejetju resolucije je bil med člani še živahen razgovor o važnejših stanovskih zadevah.

razmerju mariborske lige do centrale, o katerem je govoril mariborski delegat prof. Oven. S tem pa se je občni zbor tudi zaključil.

☉ Pogreba gospe Jerice Oblakove, ki se je nenadoma ločila od nas, se udeležijo danes popoldne ob 5 vse članice kongregacije Marije Pomočnice za gospe z družbenim praporom. Zbirališče pri hotelu Struželj, Kolodvorska ulica. — Sveta maša zadušnica bo v kongreg. kapeli v torek, 14. t. m. ob pol 7.

☉ V 25 minutah iz Ljubljane na Sušaku! Dne 15. maja prične zopet redni zračni promet med Ljubljano in Sušakom. Ker je pričakovati, prav kakor lani, že takoj s početka velik naval na letala, ki odhajajo iz Ljubljane, in se zopet vračajo dvakrat dnevno, in to: zjutraj ob 6.40 ter ob 13.10 odhod, povratek pa ob 11.30 in ob 18.45, svetujemo potujočemu občinstvu, da si izvoli pravočasno rezervirati karte za polet, in to pri »Centru Ljubljana«, telefon 36-21, ali pa pri »Putniku«. Opozorjamo tudi na dejstvo, da zamorete prihraniti 30% pri povratni karti, ako istočasno, ko kupujete listek za let iz Ljubljane, vzamete tudi povratno karto. Datum povratka je treba v lastnem interesu prijaviti letališču, odkoder se potnik vrača nazaj v Ljubljano, vsaj nekaj dni prej, da je mogoče izvršiti rezerviranje mesta. Povratna karta velja dva meseca. Vsa pojasnila daje »Center Ljubljana«, telefon 36-21.

Obleko ali površnik po svoji želji dobite pri priznani solidni tvrdki J. Maček, Aleksandrova c. 12.

☉ Nesreča dijaka. Včeraj dopoldne se je v poslopju realke v Vegovi ulici drsal po znani otroški navadi po ograji stopnice 13letni dijak Janko Lončar, sin hotelirja in bivšega narodnega poslanca iz Tržiča. Deček pa je prišel v zagodo ter padel precej globoko z drugega v prvo nadstropje ter obelzhal s hudimi notranjimi poškodbami. Ima zlomljenih več reber. Reševalni avto ga je prepeljal v bolnišnico.

☉ Prijet kokašji tat. V Hrenovi ulici je neka gospodinja včeraj zjutraj zaslišala obupno kokodkanje svojih kokoši na dvorišču. Stekla je v drvarnico in tam pri kokoših zaslišala mladega fanta, ki se je ravnokar nameraval polastiti nekaj lepih kur. Gospodinja je tata trdo prišla in ga izročila stražniku. Gospodinjini in stražnikovi je mladi tatit zatrjeval, da sploh ni maral krasti kokoši, temveč da je le fant od služkinje ter se je skril v drvarnico, da ga gospodinja ne bi opazila. Sprito te trditve bi služkinja dobila kmalu živčni napad, ko je ogorčeno oporekala, da bi sploh kdaj poznala tega mladeniča. Tatit je moral v zapor.

☉ Izsiljevanje v Rožni dolini. Včeraj zjutraj je prišel na policijo neka ženska iz Rožne doline ter je ovalila svojega zaročenca, s katerim ima že dvoje nezakonskih otrok. Možak, neki soboslikar, je prišel na njeno stanovanje, počel tam velik hrup, razbijal po pohištvo in vpil, nazadnje pa jo je prisilil, da je odšla z njim na njegovo stanovanje, kjer ji je grozil s smrtjo, ako ne podpisuje izjave, da otroka nista njegova. Ženska je to izjavo res podpisala, takoj zjutraj pa jo je na policiji preklekala. Možaka je policija aretirala in kakor vse kaže, se bo ta drama iz proletarskega predmestnega življenja zaključila s sodno obravnavo.

in nadlog pripravila ne samo razvedrilo, ampak priča nenavadno srečo — ali pa, da iz počivajočih in zadržanih človeških strasti in zablod pokaže podobo groznega ognja, kjer uniči tistega, ki si ga je sam podtaknil in vse, ki so krivi njegovega dejanja. Pri Beneškem trgovcu pa se igra sreča tehta ne samo v dramatični sočasnosti veselja in žalosti, ampak usoda za nekaj časa celo preraste vso dobroto in človečnost, da sovrašču dobi videz zakonitosti in nepremagljivosti. Shylockova oseba stopi iz ozadja lehkotnega in brezskrbnega benečanskega življenja; v igro duha in brezdelja se priplazi sovražnik, od veseljav in plenitev sam izvajen, raste razdraženi. Shylock-bankir ko strah in pošastno zakrije vse pod seboj, zato, ker je sam v svoji nesreči velik in v svoji človečnosti globoko ponižan. Resnoba etičnost te veseloligre je očividna: razbrzdana in svoje meje, žaljena človečnost svoje masčevanje. Toda še bolj je Shakespeare poudaril drugo stran etične pravičnosti: Shylockova pošastna človečnost se sicer razraste do skrajnih mej, prav tik do katastrofe, toda šele kasno spoznamo, da je bila vsa nevarnost ujeta v mrežo previdnosti, ki v podobi urejajočega človeškega zakona že od nekdaj varuje nedolžnega in se masčuje nad krivčinim. Tu je človeška postava čudovito orodje etičnega zakona, samo treba jo je z bistrim umom doumeti in prav uporabljati. Tako duh zmaga tam, kjer se je zdelo, da je tudi zakon nečloveški. Ta resnoba, na znotraj obrnjena veseloligra ima prav zaradi ogromnega Shylockovega poudarka mnogo sporednosti s tistimi zadnjimi življenjsko-nazornimi Shakespeareovimi deli, kjer nad nesrečo in strastjo skrivaj gospoduje previdnost in sreča, kakor na pr. v Zimski pravljici in v Viharju. Tam se na osnovi tragičnih zapletov odkrije sreča, tu se na osnovi starejših komedij poudarja resnoba življenja. Prav zaradi tega je pesnik tudi vso pravičnijo zgodbo zvezal z etično upravičenostjo, zakaj ljubezenska sreča mla-

Mariborske vesti:

Ljudsko štetje v Mariboru

Popis prebivalstva potreben zaradi uvedbe mladinske telesne vzgoje

Maribor, 8. maja. Prihodnji teden bomo začeli v Mariboru s ljudskim štetjem. Vršilo se bo pa le v ozkem obsegu, na pomerju mariborskega mesta. Izvedla bo štetje mestna občina, ki bo v te svrhe nastavila 50 brezposelnih izobražencev. Zadnji popis prebivalstva smo imeli v Mariboru ob splošnem ljudskem štetju leta 1931. Od takrat pa so nastale razne izpremembe, katerim pa mestni in policijski zbiratelji uradi zaradi netočnih prijav niso mogli vedno slediti in tako bo sedaj potreben čisto točen popis, da si občina popravi svoj volilni kataster, da dobi res točen naslovni material za bodoči mariborski adresar, zlasti pa, da na podlagi tega popisa naloži nov kataster za obvezno mladinsko vzgojo.

☐ Maša v kapelici na Slomškovem grobu. Od maja do oktobra se bo vršila vsako sredo ob pol 7 ob vsakem vremenu sv. maša v pokopališki kapelici starega mestnega pokopališča, kjer počiva služabnik božji škof dr. Anton Martin Slomšek. Po sv. maši bodo molitve za beatifikacijo velikega pokojnika.

☐ Na Slovenski Kalvariji v Pekrah bo dne 12. maja, to je v nedeljo, slovesnost stoletnice podružnice Sv. Marije 7 žalosti. Za to znamenito obklesnjo je bila cerkev zunaj preblijena, kapelice ob potu na Goro pa prenovljene. Sv. križev pot v kapelicih je dobil nove podobe. V nedeljo bo ob 10 pridiga, nato slovesna sv. maša in zahvalna pesem. K tej slovesnosti so vabljeni verniki iz domačih in sosednjih župnij, da se je udeležijo v čim večjem številu.

☐ Marijina družba Magdalenske župnije priredi v nedeljo, 19. maja izlet k Sv. Trojici in k Sv. Antonu v Slovenskih gorah. Odhod iz Maribora izpred Magdalenske cerkve ob 7 zjutraj, povratek v Maribor okrog 8 zvečer. Vožnja tja in nazaj bo stala z avtobusom 12 Din za osebo, če se priglasi 40 udeleženc. Prijave do te nedelje pri voditelju.

☐ Zbor malih harmonikarjev PRK pod vodstvom g. Vilka Suštaršiča je odpotoval na veliko-nočni ponedeljek, 22. aprila, iz Maribora in je priredil koncerte v Dugi resli, Karlovcu, Osijeku, Kikindi in Senti. Naprošeni smo, da še posebej omenimo, da je bil zbor teh harmonikarjev za naše velikonočne praznike doma v Mariboru. Kakor znano, so namreč v Mariboru trije zbori malih harmonikarjev.

☐ Septet bratov Živko priredi svoj prvi koncert v Mariboru dne 5. junija v veliki kazinski dvorani.

☐ Avtobusni izlet v Gornji grad priredi fantovska katoliška akcija v Mariboru v nedeljo. Tam bodo obiskali fantje tudi nadškofa dr. Jegliča. Ker je še nekaj mest prostih, sprejema priglase uprava »Slovenca« na Koroški cesti 1. Vožnja tja in nazaj stane 55 Din.

☐ Izletnike k Sv. Pankraciju in na Remšnik bo gotovo razveselila vest, da so začeli s temeljitim popravilom ceste Brezno—Remšnik.

☐ Slovensko trgovsko društvo v Mariboru ima v petek ob 8 zvečer v restavraciji Narodnega doma svoj redni občni zbor. Kdor se zanima za položaj našega trgovstva, se more udeležiti tega obnega zbora tudi, če ni član društva, le vpeljan mora biti po članu.

☐ Himen. V Frančiškanski baziliki sta se poročila diplomirani tehnik Mestnih podjetij gospod Jožef Planinšek in uradnica mestnega gradbenega urada gospodična Vera Pertotova. Mlademu vrlemu paru naše iskrene čestitke.

☐ K vojakom gremo. Danes so se začeli zbirati v Mariboru vojaški novinci ter se po slovesu od domačih podajati v vojašnice. Že včeraj so hodile po mestu skupine novincev s cvetjem na prsih in za klobukom. Glavni dan zbiranja rekrutov pa bo jutri.

☐ Novina na trgu. Včeraj so se dobile na trgu že prve pomladanske dobrote domačega izvora. Tako grah v stročju po 9 Din za kg. nov krompir pa po 8—10 Din za kg. Splošno so se cene zgodnje zelenjave nekoliko podražile, ker je mraz napravil po vrtovih precej škode.

☐ Gradbena delavnost postaja živahnjša. Za nekaj novih stanovanjskih zgradb se bo Maribor

Pišite takoj po

oba brezplačna fotocenika

Drogerija GREGORIČ dr. z o. z.

Ljubljana, Prešernova ulica 5.

dih ljudi je sicer na zunaj dar slučajne izbire, vendar je dodeljena po nagnjenju, preudarku in zaslugi — na drugi strani pa veličastni traktat o milosti — eno najlepših Shakespeareovih pesniških utrinkov — z velikim poudarkom napoveduje preokret v Shylockovi pravici.

S tem samo hoteli pokazati, da je Beneški trgovec v vsem bistvu komedija, kljub Shylockovi nesozmerni veliki in večinoma tragični podobi. Vzvišena življenjska komedija je nekako priklenjena na dramatični Shylockov lik, zategadelj ima v sebi mnogo zaviralnih in resnobnih poudarkov, toda estetska osnova dela je izrazito komedijska.

Še nekaj drugega je, kar je pri Beneškem trgovcu važno. Bravec, še bolj pa gledavec čuti, kako se ob strastnosti nasprotno plemenske človečnosti bije v delu tudi boj nazorov in kako mnogokrat vzkipi in se razlije duhovita dialektika o tem enem. Kljub vsej zunanji razgibanosti baročnega stila leži v osrčju dela neka statika, ki ne more biti drugega kot teža miselne polnosti in katero je Shakespeare v svojih največjih delih posebno poudaril. Ta miselna polnost je njegova življenjska močnost, izpoved največjih dognanj in vestna uprizoritev jih ne sme zabrisati. Toda Beneški trgovec ima posebej še polno teoremov, zlasti je v osrednjem vprašanju ostalo mnogo pravne kazistike. Ni tedaj čudno, da je to delo zanimalo ne samo razlagavce lepote, ampak prav posebno juriste.

Vse to je treba upoštevati, ko govorimo o naši uprizoritvi, ki stoji kot tehta drama in pri kateri zlasti pogrešamo Shakespeareove vedrosti. C. Debevec je predvsem analitik, ki išče vsebinske tehtnosti in ji skuša dati enotni in dosleden, najrajši demonični tragični izraz. Vsebinsko tehtnost je razvil dosledno iz Antonijevega ožnega značaja, njegove plemenite požrtvovalnosti in slutnje bližnje usode. Tako je ta drama zakrila skoraj vse beneško okolje, vse drugo življenje, tudi Porzija in igra s

V »Službenih novinah« so izšla razna navodila in pravilniki novega zakona o obvezni telesni vzgoji mladine, ki pa velja za enkrat samo za mesta. Občine morajo predvsem skrbeti, da se bodo pisiki teh obveznikov redno vodili ter bo mladina zdravniško pregledana. V poštev prihaja samo moška mladina po izstopu iz šole pa do vstopa v redno vojsko, odnosno do dovršitve 21. leta starosti. V Mariboru se računa, da bo teh obveznikov z dijaki vred 1500 do 1800. Njihove spiske bo vodila mestna občina prav na isti način, kakor spiske vojaških obveznikov. Komu se bo v Mariboru poverilo vezbanje te mladine, še ni določeno. Želeti bi bilo, da ga vršijo sportne organizacije, ki imajo največ izkušenj glede sportne mladinske vzgoje.

letos vendarle povečal. Gradbena dovoljenja so dobili: Ledišek Josip in Marija za visokopritlično stanovanjsko in pekarsko poslopje na Radvanjski cesti, Hofreiter Pavlina za enonadstropno stanovanjsko poslopje v Stritarjevi, Rudolf Kiffmann za dvonadstropno stanovanjsko hišo v Kejarjevi, Senekovič Jakob za nadzidavo nadstropja na pritlični hiši v Vojašniški ulici in Zdravstveni dom za prizidek verande in nadzidavo sušilnice v Korošcvi ulici. Uporabna dovoljenja pa so dobili: Salzer Fr. za novozgrajeno visokopritlično hišo v Metelkovi, Srečko Pihlar za preureditev izloženega portala v Gosposki ulici in Poljanec Roza za enonadstropno leseno stanovanjsko vilo v Bezenškovi ulici. Poleg tega se obeta v Mariboru letos še zgraditev štirinadstropnega trgovskega in stanovanjskega objekta na vogalu Cvetlične in Aleksandrove, kjer stoji sedaj znana pritlična hišica. Zidal bo ljubljanski tovarnar Batelj.

☐ Na stopnicah si razbil lobanjo. Huda nesreča se je dogodila v torek zvečer v Nabavljalni zadrugi. Železniški lampist Friderik Kepa je padel po stopnicah tako nesrečno, da si je prebil lobanjo. Ponesrečenca so prepeljali v bolnišnico.

☐ Višješolske brez sredstev prosi usmiljenja srca, da bi mu vsaj ta mesec pred izpiti omogočila, da si najame in plača sobo, kjer bi se lahko mirno učil. Darila sprejema iz prijaznosti podružnica »Slovenca« v Mariboru.

☐ Rdeči petelin. V Zgornji Ložnici je nastal požar na gospodarskem poslopju posestnika Franca Podkrižnika. Ker je bilo vetrovno, se je ogenj razširil še na hišo ter je oboje zgorelo do temelja. Škode je 57.000 dinarjev.

Celie

☉ Redno javno cepljenje malih otrok za mesto Celje bo danes od 4 do 6 popoldne v Zdravstvenem domu, I. nadstropje. Pregledovalce ceplencev in pri cepljenju izostalih otrok bo danes teden na istem prostoru in ob istem času.

☉ Skropljenje Mariborske ceste. Najbolj prometna cesta v Celju je gotovo Mariborska cesta. Zato bi bilo vsekakor potrebno, da bi tisti, ki morajo skrbeti za vzdrževanje te ceste, nanjo malo bolj pazili. Kadar je deževno vreme, je blata in luž, da bi človek kmalu utonil, če je pa lepo vreme, se pa dvigajo v zrak, če vozi po cesti kak avtomobil, oblaki prahu.

☉ Smrtna kosa. V celjski bolnišnici je umrl Podharski Ivan, 51 letni delavec brez stalnega bivališča. — N. v. m. p.

☉ Bloki Vincencijeve konference. Občinstvu priporočamo, da se poslužuje blokov ki jih je založila Vincencijeva konferenca v korist revežev. Bloki so dvojni, po 25 par in 50 par. Blok stane 10 Din.

Ptuj

Požari na Dravskem polju se vrstijo drug za drugim, posebno gornje Dravsko p. je hudo prizadeto. Tokrat so na vrsti Cirkovce. Dne 7. t. m. okrog 4 zjutraj je nenadoma začelo goreti gospodarsko poslopje posestnika Martina Paj. Ogenj se je naglo razširil na gospodarsko poslopje posestnika Franca Jevšvarja. — Velika nevarnost je pretila šolskemu poslopju in drugim sosedom. Zahvaliti se je vrtil domaćim gasilcem, ki so po trudopolnem delu in z veliko muko preprečili, da divji element ni zahteval še večje žrtve. — Škoda, ki jo je povzročil požar, presega 30.000 Din in je krita z zavarovalnico. To je v kratkem času že tretji požar v Cirkovcih.

Smrtna kosa. V ptujski bolnišnici je umrla Ivana Emeršič, žena uglednega posestnika v Gruskovju v Haložah; dosegla je starost 47 let. Blag ji spomin!

Kulturniobzornik

Ljubljanska drama:

Beneški trgovec

Koncem marca je po mnogih ovirah prišel ponovno na naš oder Shakespeareov »Beneški trgovec« v režiji C. Debeveca. Brava predstava, zaradi splošne nerazpoložnosti in pohnutosti igralcev, ni imela posebnega uspeha, kakor smo tedaj na kratko poročali, že takoj pri naslednjih dveh ponovitvah je igra pokazala boljše podobe. Ko se sedaj, po daljšem odmoru, predstave zopet nadaljujejo, smo dolžni o delu spregovoriti nekoliko več; četudi so med tem zaradi novih boleznih nekatere vloge prišle v druge roke, lahko sodimo, da se je uprizoritev ustalila do tiste podobe, ki jo je hotel izoblikovati voditelj igre.

Prav pri Beneškem trgovcu naletimo na težave, ki jih delo na zunaj ne kaže. Ogromni Shylockov dramatični lik, Antonijevo genljivo prijateljstvo in njegova močnatost, pravična igra ljubezni in veseljaška prešernost mladih zakoncev, so same močne prvine Shakespeareove dramatike; vrste se v pravi baladni presenetljivosti in rastejo v močnejše vrhove. Toda, ko je odrskemu oblikovalcu treba poskusi estetsko in etično os te celote, stoji pred težko odločitvijo; ne more si pomagati ne s pojmom komedije še manj s pojmom tragedije, zakaj tudi igrokaz je samo zunanje ime za to spojino resnobe in vešede dramatike.

Primerjava z drugimi Shakespeareovimi deli bi nam precej točno pokazala, kako ta pesnik, ki je tudi v svojih oblikah neizčrpano svoboden, stvarilen in mnogovrsten, vendarle veže pesem in življenje vedno tako, da ob bridkosti človeške usode zaigra razposajeno veselje izro in prav iz slabosti, težav

skrinjicami v Belmontu stoji v sencih te mrke resnobe. To je nazor, osebno spoznanje in pojmovanje, ki v tem primeru duši polet in lepoto. Na mesto pesniškega razodetja je stopila miselna tehtnost, na mesto svobodnega, na vse strani sveta odprtega razgleda se je postavila nazornost in na mesto razgibane odrske magije imamo trezno razvrščeno statiko. Kljub vsemu temu moramo priznati, da je Debevečeva dognanost, kakršna se sedaj kaže v Beneškem trgovcu, vsega priznanja vredna; železna doslednost, s katero je opravil to dvopolarno dramo na enotno načelo, je izrazil pozitivno tvornost, žal, da razumsko pretrane in v obliki enostranske. Ze nekajkrat smo omenjali, da je oblikovanje misli in besede doseglo prav z Debevečevim stremljenjem tisto stopnjo, ki jo je naše gledališče posebno potrebovalo — zdaj pričakujemo pri njem še dopolnitve v plemeniti razgibanosti, ki lepoti besede ni nasprotna, ampak je njena bistvena gledališka dopolnitev. Duhovna vsebina drame ni vezana na samo besedo, njen vidni svet je prostor, dramatična preprečevalnost je polnost in svojstvena razgibanost v prostoru. Beneški trgovec je močan v besedi, jasen v režiserjevem nazoru, notranje samo deloma razgiban, zunanje pa večinoma tog in miljejno neznačilen. (Konec sledi)

Koncerti

Chopinov večer.

125. obletnica rojstva enega največjih romantičnih skladateljev Friderika Chopina je tudi pri nas izzabila sicer bolj skromno, pa resno koncertno prireditel v njegov spomin. V Hubadovi dvorani se je vršil intimni večer, kjer je zaživelo nekaj umetniških tega globoko zasanjanega tvorca. S kratkim govorom o Chopinu je uvedel koncert prof. Pavel Šivic. Nato pa so sledile skladbe: Nocturno, Prelude, Etuda in Valček za klavir, ki jih

Smrtna nesreča mladega fanta

Jesenica, 8. maja. Zopet je mlado sloveško življenje valed nepredvidnosti postalo žrtev modernega prometnega sredstva. Iz Maribora je prišel domov v Zgosti pri Begunjah tam službojuči Resman in sicer z motornim kolesom. V to moderno vozilo se je njegov brat 24 letni Ivan Resman, mizararski pomočnik, strastno zagledal in ni zamudil nobene prilike, da ne bi vozil po bližnjih cestah. V ponedeljek je nameraval brat odpotovati nazaj v Maribor, Ivan pa mu je dejal: Še enkrat naj se popeljem jaz s kolesom. In ta še enkrat je bil zanj usoden. Domači so bili mnenja, da se vozi kje v bližini hiše, v resnici pa se je odpeljal proti Jesenici. Ko se je vračal, je že na ostrem ovinku na Selu pri Žirovnici nespretno vozil, ker pač ni bil vajen motornega kolesa. Na popolnoma ravni cesti pri zname-

nju nasproti vasi Doslavce v brezniški županiji je za njim privozil tovorni avto v Jesenici. Resman se je najbrže tega prestrašil in ko je bil avto že mimo njega, je zavril prednje kolo, kar ga je spravilo iz ravnotežja, da je v loku priletel z glavo na sredo ceste, kjer je z razbito lobanjo nezavesten obležal. Prvo pomoč mu je nudil sofer avtomobila in njegovi spremljevalci. Tudi zdravnik iz Radovljice je bil kmalu na mestu, vendar pa je bila vsaka pomoč zaman, kajti že pol ure je mladi Resman, ne da bi prišel k zavesti, izdihnil. Po komisijakem ogledu so ga prepeljali v domačo hišo na Zgoši pri Begunjah, odkjer se je danes vršil pogreb tako tragično preminulega. Gospod župnik Koprivec z Breznice, ki je baš vodil pogreb, je hitel k ponesrečenemu ter mu podelil sv. poslednje olje ter šele nato nadaljeval s pokopom.

Proslava 85-letnice nadškofa dr. Jegliča v klubu „Jegličevcev“

Ljubljanski klub »Jegličevcev«, bivših gojencev zavoda sv. Stanislava, je imel v torek svoj vsakomesečni sestanek, ki je z ozirom na to, da koncem tega meseca praznuje ustanovitelj nadškof Jeglič 85 letnico svojega rojstva, imel značaj proslave tega važnega jubileja. Proslava je potekla v intimnem krogu bivših zavodovih dijakov in profesorjev nad vse lepo in toplo, in je pričala o veliki ljubezni, ki jo goje bivši nadškofovi gojenci do svojega sivolasega ustanovitelja. Pevski zbor »Jegličevcev« je pod Pusevim vodstvom zapel nekaj lepih, svečanih pesmi: Pozdrav, Iz stolpa sem, Slovenec sem in Molitev za slovenski narod, nakar je otvoril predsednik kluba Marinko sestanek in poslal sivolasega škofu brzojavne pozdrave. Predsednik društva Langus pa je prečital genljivo škofovo pismo. Bivši direktor gimnazije msgr. Koritnik je imel svečan slavnostni govor, v katerem je slavil visokega jubilara kot ustanovitelja zavoda in kot velikega slovenskega narodnega delavca. Zor je s sklopičnimi podobami ponazoril življenje nadškofovo, njegovo domačijo, pastiriranje v Bosni, obiske v zavodu, zlasti pa njegovo zmagoslavno pot med slovenskimi izseljenci v Ameriki. Pred zabavnim delom je predsednik kluba Marinko poročal, da se slavjenec na svoj 85. rojstni dan ne bo nahajal na Gornjem gradu, kamor smo imeli namen pohiteti čestitat z vozili od vseh strani, temveč se bo z Brezji in z obiska na svojem rojstnem domu pripeljal v Ljubljano. Z ozirom na to je odbor sklenil, da organizira veliko narodno prireditev s svečano podoknico, kjer naj bi obenem z društvom »Jeglič« sodeloval ves narod. Zato je včeraj odposlansko društva obiskalo škofa dr. Rožmana, bana dr. Puca in predsednika občine dr. Ravniharja, ki so se z največjim veseljem odzvali vabilu k skupnemu sodelovanju ter so vsi imenovali posebnega zastopnika v pripravljani odbor: škof g. Jagodica, ban g. dr. Lukana in župan g. Šaplija. Nato je bil izvoljen pripravljani odbor iz društva samega. Vsi navzoči so z veseljem sprejeli idejo društva in bodo delali z vsemi močmi na to, da se proslava razvije v veliko narodno prireditev, v narodno hvaležnostno moč, ki se je v najtežjih časih postavil za svoj narod in toliko žrtvoval za njega procvit. Ša pade njegov rojstni dan prav na predan majske deklaracije, kateri je dal svoj čas prav on življenjsko silo in ji pomagal do zmage. Pričujemo takoj z delom, kajti 28. maj ni več daleč, in to vsi brez razlike, da pokažemo, kot še nikdar, kaj siloviti starček pomeni nam in vsemu narodu! Prav tako prosimo društvo »Jeglič« tem potom vso slovensko javnost za sodelovanje.

Koledar

Cetrtek, 9. maja: Gregorij Nacianski, cerkveni učenik.

Novi grobovi

† V Ljubljani je v častitljivi starosti 85 let mirno v Gospodu zaspala gospa Oblak Jerica, mati znanega ljubljanskega odvetnika g. dr. I. C. Oblaka. Pokojnica je bila plemenitega srca in zato splošno priljubljena. Pogreb bo danes ob 5 popoldne iz hiše zalostni Dalmatinova ulica 15. Naj blagi pokojnici sveti večna luč! Zaljubljenemu gospodu sinu naše globoko sožalje!

† V Ljubljani je umrl gospod Krašovec Josip, Pokopali ga bodo v petek ob 4 popoldne. Naj v miru počiva. — Zalujočim naše iskreno sožalje!

† V Dol. Logateu je umrla gospa Neža Jerina. Doživela je visoko starost 86 let. Pogreb bo danes ob 5 popoldne. Bog ji bodi bogat plačnik! Zalujočim svojemim naše iskreno sožalje!

† Nazaret v Savinjski dolini. Dne 4. maja je umrla Jezernikova Nežka iz Dobrovelj, odlična tretjerednica. Čeravno je imela poldrugo uro daleč do samostanske cerkve, je bila večina dneвно pri sv. maši in sv. obhajilu. Br-

je zalgal s precizno izdelanostjo g. Pavel Šivic: Melodija, Dekletova želja, Nocturno, Moje radosti — pesmi za glas s klavirjem, ki jih je zapela gdč. Stefka Korencanova z mnogo toplino, kateri pa je lepo pristojala večja melodična kristalnost, ki je tu posebno važna in ki bi nastopila z odpravo vibracije in sunkovitosti; Trio v g-molu v štirih stavkih, ki so ga izvedli naši mladi umetniki gg. Rupel, Leskovic in Lipovšek. To delo brez besed pove, da je bil skladatelj predvsem klavirski skladatelj in je zato v njegovi izvedbi tudi ležala glavna teža na pianistu, ki jo je nosil z veliko umetniško silo. Violinist in čelist pa sta ga dosledno in smiselno opredela s svojimi lepo oblikovanimi muzikalnimi linijami. Mikavnost večera je bil končni slučajni nastop poljskega skladatelja in prvovrstnega Chopinovega interpreta Raoula Koczalskega, ki je dovršeno z romantično zanositostjo podal nekaj skladb in pripravil zelo številnim in resnim poslušalcem velik umetniški užitek.

Koncert ge. Pavla Lovšetova

Svojevredna in vsega priznanja vredna je bila zamisel, ki je rodila v okviru glasbenega društva »Sloge« koncert s poljudnim predavanjem o poslastiku in razvoju opere od početka do XX. stol. z izvajanjem različnih opernih arij. Ne bom zopet podčrtaval že mnogokrat omenjenih vrednot, ki jih vsebuje tako zahtevano delovanje. Dejstvo je, da je uspeh take prireditve vsestranski — umetniški užitek se tu druži z mikavnostjo ter s znanstveno in zato poučno podlago. Na koncertu nam je bilo mogoče slediti tudi z glasbenim dožemanjem sicer bolj redko zarišanemu, pa logičnemu zgodovinskemu razvoju operne umetnosti na podlagi opernih arij skladateljev Perija, Veracinaja, Händla, Rameauja, Cimarose, Mozarta, Verdija, Wagnerja, Gounodja. Smetane, Rimski-Korsakova, tedaj tvor-

tu Jožetu in sestram naše iskreno sožalje! N. p. v ml!

† V Rušah je umrl in bil ob obilni udeležbi prijateljev od blizu in daleč pokopan posestnik in ruski cerkveni ključar g. Ivan Marin iz Bezene. Vse ga je ljubilo radi njegove vesele narave in vedno vedrega duha. Zato ga je tudi hotelo vse spremljati na njegovi zadnji poti. Glasila četa iz Bistrice ga je na svojem avtomobilu peljala h grobu. Cerkveni zbor mu je zapel v slovo na domu, v cerkvi in na grobu. Z Bogom, dragi!

Kakšno vodo pijete?

Povsod, kjer je voda slaba, prtrda ali premehka, bi vsakdo, zdrav, zlasti pa bolan, moral popiti mesečno nekoliko steklenic prvovrstne, prirodne

RADENSKE

da vzpostavi ravnotežje mineralov in sokov v telesu!

Dobra voda je pol zdravja!

Mnogo boleznj izvira od slabe vode!

Ostale vesti

— Važna sprememba v ceni za posebni romarski vlak na Trsat dne 18. maja. Romarji, ki se bodo pripeljali do posebnega vlaka (v Ljubljano, oz. v Židani most) nad 80 km dalje, plačajo mesto 155 Din samo 145 Din. Romarji, ki bodo vstopili na postajah Sevnica, Videm-Krško in Brežice, plačajo po 125 Din. Tudi Belokranjci, ki morajo plačati do Karlova celozvoznika, plačajo po 125 Din. Kdor je že plačal po 155 Din, ne dobil razliko povrnjeno. — Če bodo pravčasno (vsaj do 12. maja) plačali vsi pripravljeni, bo čez 400 potnikov in s tem zagotovljen znaten popust, razlika pa bo med vožnjo povrnjena. — Otroci in nedorasli (od 4. do 16. leta) kakor tudi dijaki (-nje) in vajenci (-ke) brez oziroma na starost, plačajo po 100 Din. S seboj bodo morali vzeti dijaško knjižico, oz. potrdilo učenega gospodarja. Kdor še ni pripravljen, pa se odloči šele zdaj, naj takoj pošlje 155 Din (oz. če je oddaljen od posebnega vlaka, nad 80 km, samo 145 Din) na naslov: Sveta vojska, Ljubljana, Šentpeterska vojašnica, Vrazov trg 4. Vse potrebno za potovanje bo odposlano vsakomur po prejemu denarja. — Romarsko dnevno.

— K umoru gozdarja Kristofa v Lučah. Iz Luč se nam poroča, da so orožniki v torek prijeli dva osumljena divja lovca, katere sta umor priznala. Za enkrat se ve toliko, da je gozdarja Kristofa ustrelil 19-letni hlapec Aleš Molinšek iz Podvolovleka. Zločinska družba je obstojala iz 3 divjih lovcov. — Tretjega še iščejo.

— Priprava za splošno umetniško razstavo v Ljubljani meseca junija so v polnem teku: pripravljani odbor je določil otvoritveni dan na praznik Vnebohoda, 30. maj. Po pripravljenih delih je računati, da bo razstavljenih nad 200 slik, kinov in grafičnih listov od 40 slovenskih umetnikov. Vsi pripravljeni se nujno pozivajo, da pošljejo svoj material najkasneje do 14. maja v Ljubljano, ker društvo ni vezano za poznele pošiljke uvrstiti v razstavo. Pošiljke naj imajo na tovrstnem listu označeno kot vsebino: slike, kinji za razstavo. — Izdan bo katalog z reprodukcijami in mora biti zaradi ključev material pravčasno na mestu.

— Zveza jugoslovanskih katoliških društev v Nemčiji izjavlja sledeče: Ker se g. Pavel Bolha iz Essena, sedaj v domovini, v domačem časopisu in javnosti še vedno izdaja za voditelja izselencev in predsednika Osrednje zveze v Nemčiji, dasi smo v zadnjem času že večkrat proti temu nastopili v časopisu kakor tudi pri našem zastopstvu, smo priložnosti dani izjavo, da mi g. Bolhe ne priznavamo za voditelja celokupne kolonije in naše katoliške organizacije in ga nikdar nismo priznavali, tudi ga

cev prve renesančne umetnosti, baroka, francoskega galantnega stila ter zgodnje in pozne romantike z njeno zadnjo vejo, ki drži v ruski naturalizem. Morda bi se ta vrsta skladateljev dala še kako bistveno izpopolniti (n. pr. Gluck), morda bi utegnili predavanje imeti globljo glasbeno znanstveno osnovo, toda to so otenki, ki osnovne poteze bistveno ne spremenijo in tedaj vrednosti ne izpodknejo.

Vse te arije je zapela ga. Pavla Lovšetova. Po stilni skladnosti je bil njen koloraturno barvan glas posebno v prvih smereh prav na mestu. Z umetniškega pogleda je pevka tudi nudila mnogo užitka, dasiravno svežina glasu ni več nekdanja in čeprav bi si človek mestoma želel večje izrazne napetosti. Toda s tem bi nikakor ne hotel spodnati njenih zaslug in ne velikega priznanja, ki ji gre za tako resno in smotno pripravljani koncert. — Pevko je ob klavirju spremljal g. Heri Svetel in to z velikim razumevanjem za pravo podrejeost, pa tudi za slog.

Dvorana Kina Dvor je bila sorazmerno dobro obiskana in poslušaleci so upravičeno izjavljave nagradili z priznanji, kajti taki koncerti imajo res posebno vrednost in bi si samo želeli, da se v podobnih smereh še ponavljajo.

Koncert zbor »Cankare«

Istočasno z ravnokar opisovano prireditvijo se je vršil v dvorani Delavske zbornice ob ne ravno številnem obisku koncert moškega zbor »Cankare«, ki ga vodi g. Perko. Ker sem prisostvoval le koncu koncerta, se kritiki izognem, pač pa lahko priznam, da je pokazal maloštevilni zbor (ca 20 pevcev) izredno agilnost in resno delo, ki sicer za enkrat še ne more poseči v vrhove zborске reproduktivne umetnosti, pač pa so mu te višine pravi vzor, kar učinkuje ob dožemanju zelo ugodno. V. U.

Za Vas milostljiva gospa!

Zdravo in mladostno polt dobite ako pigmentirate svojo kožo. Večja količina pigmenta da koži lepo, toplo barvo in večjo odpornost.

Nivea Vam napravi svežo in lepo kožo ter pospešuje obenem tvoritev pigmenta.

NIVEA-CREME

DRAMA — Začetek ob 20

Cetrtek, 9. maja: Zaprtje.
Petek, 10. maja: Zaprtje.
Sobota, 11. maja: Bunbury. Red C.
Nedelja, 12. maja: Malomeščani. Izvenc. Izredno znižane cene od 14 Din navzdol.

OPERA — Začetek ob 20

Cetrtek, 9. maja: Zemruda. Premiera. Red Cetrtek.
Petek, 10. maja: Zaprtje.
Sobota, 11. maja: Hovansščina. Izredno znižane cene od 20 Din navzdol.
Nedelja, 12. maja: Sveti Anton, vseh zaljubljenih pover. Izvenc. Izredno znižane cene od 20 Din navzdol.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Cetrtek, 9. maja: Prebrisani Amor. Red C. Znižane cene.
Petek, 10. maja: Zaprtje.
Sobota, 11. maja: Poljska kri. Premiera. Red D.

Naznanila

Učiteljski pevski zbor JUJ v Ljubljani bo imel zadnji pevski tečaj pred odhodom v Bolzarijo 12. maja ob 9 v Glasbeni Matici. Mali moški zbor en dan prej.

Liubljana

1. Službeni Obveščamo vse sluškinje, da bo redni letni opredelil zbor Poselske zveze v nedeljo, 19. maja ob 17 v Sinjskijskem domu, Kriševniška ulica 2. Priidite v obilnem številu! Vaši odbor.
1. Pomladke Jadranske straže na državni učiteljski šoli v Ljubljani bo priredil 10. maja ob 20 v dvorani Delavske zbornice akademijo s pesnim sporedom.
1. Filozofsko društvo v Ljubljani. V soboto 11. maja ob 18 na univerzi, predavalnica 90, predavanje univ. prof. dr. A. Ušeničnika o tonizmu in sodobnih filozofskih smereh. Vabljeni vsi, ki se zanimajo!
1. Nočno službo imajo lekarnar: mr. Sušnik, Marija trg 5; mr. Kurnat, Gosposvetska cesta 14; in mr. Bohinec dol., Rimska cesta 31.

Drugi kraji

Konjice. »Oljka«, pevsko društvo iz Celja, priredi v nedeljo, 12. maja ob 3 popoldne v Katoliškem domu v Slov. Konjicah krasen pevski koncert. Vstopnina 10, 8, 6 in 4 Din, stojalo 2 Din.

Cerkveni vestnik

Karmel na Selu. V nedeljo, 12. maja, na praznik Varnosti sv. Jožefa, bo v karmelski cerkvi na Selu pri Ljubljani prva sv. maša ob 6, slovesna ob 7.30. Ob 6 bo prišla in pete liturgije z blagoslovom.

Poizvedovanja

Velik zlat cekin je bil izgubljen v nedeljo popoldne od kolodvora do Ravnjakarjeve ulice. Cekin ima lemedo 1872 in je drag spomin. Pošten najditelj naj ga proti nagradi izroči v uredniku »Slovenec«.
Denarnica, v kateri je bilo 140 Din, sem izgubil od Karlova ceste. Za Gradom, do Smartarske ceste včeraj zjutraj. Pošten najditelj naj odda denar proti nagradi uredništvu Slovenca.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Cetrtek, 9. maja. 12.00 Veseli zvoki iz raznih oper. (plošče) 12.45 Poročila 13.00 Čas, vreme, obvestila 13.30 Pa nekaj moderne glasbe na ploščah 14.00 Vreme, borza, spored 18.00 Ribniške in druge take na ploščah 18.30 Slovensčina (dr. Rudolf Kolarič) 18.40 Čas, poročila, spored, obvestila 19.00 Kmečki trio (Gregorc, Nachförg, Stanko) 19.30 Nacionalna ura 20.00 Preno iz Belgrade 21.30 Čas, poročila, vreme, spored 22.00 V valčkovem taktu okoli sveta, Radijski orkester.

Drugi programi:

CETRTEK, 9. maja. Belgrad 20.00 Klavirski koncert 20.40 Pesni program 22.30 Plesna glasba — Zagreb: 20.00 Preno 30. Izvedbe Tijardovičeve opere »Spilitski mivareli« — Dunaj: 17.30 Pesmi 20.00 Dunajski učiteljski pevski zbor 20.45 Orkestralni koncert 22.30 Slagorila iz dunajskih oper 22.45 Jazz — Budimpešta: 20.15 Orkestralna glasba 21.10 Plesna glasba — Mitlen-Tret: 17.05 Petje 20.50 Preno koncerta — Rim-Bari: 17.05 Čelo in petje 20.50 Simfonični koncert — Praga: 19.30 Lajka glasba 20.00 Izgubljeno pismo, igra 21.30 Plošče 22.15 Slovenska glasba — Bratislava: 19.30 Na voliki poti, opera, Nottara 20.45 Lajka glasba 21.40 Celostalni koncert — Varšava: 20.00 Kurpinski: Pesmi in plesi 21.00 Orkestralni in violinski koncert 22.15 Plesna glasba — Vsa Nemčija: 20.15 Preno s Kölnskeborze — Berlin: 19.30 Frankfurt 21.00 Valčкова ura — Königsberg: 19.30 Mladina, pole 21.00 Godba na pihala — Hamburg: 19.00 Vojnaška godba 21.00 Monakovo — Bratislava: 19.00 Frankfurt 21.00 Maj je prišel, igra — Lipsko: 21.00 Monakovo — Köln: 19.00 Mala večerna glasba 21.00 Ljudstvo muzicira — Frankfurt: 19.30 Skladbe Friderika Busonija 21.00 Strausov večer — Stuttgart: 19.00 Zabavna in plesna glasba 21.00 Is Schillerjevih dramskih del — Monakovo: 19.45 Koncert del Avgusta Nemca 21.00 Majska sreča, pesni večer — Zürich: 19.15 Konejške, pesmi in valčki 20.15 Vojniški orkestralni koncert 21.40 Svirarske pesmi — Strassburg: 20.50 Gospod de Ponceaugnac, opera, Bastide

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

Našim gospodinjam je namenjena knjiga: Naši gostje — kako jim stremimo, ki jo je spisala S. M. Kump, učiteljica gospodinjске šole, ima 63 strani in 66 slik ter stane vezana 45 Din. Založila jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. To je po vojni prva slovenska knjiga, ki bo izpolnila veliko vrzel v gospodinjjski literaturi vsake gospodinje, t. j. o strežbi (serviranju) pri mizi in predpripravih za razne pojedine — banketih, čajankah ali v domačem krogu med prijatelji in znanci. Knjiga je razdeljena v dva dela: a) splošni, in b) posebni. V splošnem delu obravnava pisateljica vse, kar je treba vedeti o obednici, mizi, namiznem perilu, posodi, priboru, steklenih posodi, krašenju miz. Poleg tega pa še nekaj dragocenih nasvetov kuharicam glede priprave jedil. V posebnem delu pa obravnava poglavja o pogrinjanju miz, strežbi pri zajtrku, mali južini (malici), obedu (kosilu), popoldanski južini, večerji, routu. Posebej obravnava še strežbo pri mizi sploh in o razvrstitvi prostora pri mizi. — Knjigo lahko priporočamo tudi kuharicam, gospodinjjskim pomočnicam, bivšim učenkam gospodinjjskih šol in tečajev ter natakaricam in natakarjem.

Majniške kipe

od najfinejše do najpriprostejše izpeljave in vseh velikostih

Vam po konkurenčnih cenah nudi

Prodajalna

H. Ničman - Ljubljana

Kopitarjeva ulica 2

Francija v predzgodovinski dobi

Liguri - predniki Francozov

Liguri in Galci so bili pradedje sedanjih Francozov

V pariški reviji »Le Mois« je docent higijenskega instituta medicinske fakultete v Parizu dr. René Martial napisal zanimiv članek o francoski rasi. V članku dokazuje, da imajo Francozi svojo čisto raso, ki je manj pomešana z germansko in drugačno drugo krvjo, kakor pa n. pr. germanska.

V predzgodovinski dobi — piše dr. Martial — je bila francoska zemlja v vsem obsegu naseljena le od ene rase, katera je imela svoje posebne značilnosti. To so bili ljudje, ki so mirno živeli od poljedelstva, živinoreje in ob morju tudi od ribištva. Vsak Francoz se je v zgodovini učil, da so ti predniki bili Galci. To pa ni res! Camille Julian je nepobitno dokazal, da so v pradavnih časih, vse kakor pa že v zgodnji novokamni dobi od Alp do Atlantskega oceana prebivali Liguri. Ti so že tedaj polja tako delili in pota speljavali, kakor so še danes na Francoskem. Sedaj, ko so arheologi našli sled, so povsod v Franciji odkrili tlakovane ceste, ki so jih delali Liguri in ki so od rimskih do dela različne.

Tudi današnji francoski kmet je po zunanosti ves podoben Ligurom, ki so bili zajetega in krepkega života ter utrjeni pri oranju s preprostim drevesom. Tudi Francoz je ponavadi srednje visok,

a širokopleč, rjave barve in črnih las, vendar pa razdražljiv in okreten, čeprav za plugom še vedno le počasi koraka. Potrpežljivost, odpornost, previdnost je značilna za francoskega kmeta, obenem pa ljubezen do grude. V tem ni prav nič podoben Galcu, ki ga rimski pisatelji slikajo za prepirljivca in vetrnjaka.

Ligursko plemo je celih 2000 let živelo v teh krajih, ne da bi se bilo kakorkoli mešalo, izvzemši v obmejnih taborih. Šele v 6. stoletju pred Kristusom, torej že precej pozno, so od severa prihrumele galske tolpe. Dr. Martial sodi, da je bilo tedaj Ligurom kakih 6—7 milijonov duš, Galcev pa nikakor ne več ko kakih 300.000. Četudi bi jih bilo več, bi bili med Liguri ostali v veliki manjšini. Zato so jih Liguri spojili s seboj, ne da bi se bila prvotna rasa preveč zmešala. Zato pa so Galci zanesli med Ligure več drznosti in podjetnosti, a tudi več lahkorniseljnosti, ki je še danes napaka francoskega značaja. Poleg tega so bili gospodovlani, zato so zagospodarili nad Ligurijo, katera se poslej imenuje Galija.

V tem stanju so prišle v Galijo Cezarjeve rimske legije. Rimska zasedba v ligurski krvi ni zapustila sledov, saj so se rimski legionarji, ki jih v Galiji nikdar ni bilo več ko 50.000, po vojaškem

roku vedno vračali v domovino in niso ostali v Galiji. Pač pa so Rimljani zanesli med Ligure in Galce novo kulturo in tako v ligurskem ljudstvu ustvarili moralčno in duhovno enoto.

Tako so Liguri, Galci in Rimljani ustvarili nove duševne in telesne lastnosti tega ljudstva in iz njega napravili francoski narod.

Pozneje so večkrat prihrumeli nad deželo barbari, ki pa so kot šiba prišli in odšli, ne da bi bili tu ostali. Goti, Burgundci in Franki so dali le malo germanske krvi; tudi Arabci v južni Franciji so ljudstvo le malo pomešali. Pač pa so Normani vcepili prebivalstvu svojo krj tako, da je nastal nov tip, franko-normanski, ki pa je anglo-normanskemu docela nasproten.

Ta obravnava je zaradi tega tako važna, ker iz nje sledi, da bi na taki podlagi vsak narod moral iskati svojega izvora. Slovenci n. pr., ki smo pred 12—13 stoletji prišli v te kraje, tu nismo našli praznih krajev, ampak stare naseljene ilirske in keltske rase. S temi se je pomešal slovenski živelj, jim dal svoj jezik in ime, od njih pa sam prevzel ne le zemljo, ampak tudi značilnosti duha, telesa in značaja. V tem oziru naj bi slovenski znanstveniki iskali utemeljitve slovenskega naroda.

Poljska letalca bosta poletela v stratosfero.

Poljska letalska stotnika Hlynek (na levi) in Burzynski (na desni) pripravljata polet v stratosfero. Zrakoplov, ki bo imel 100.000 kubičnih metrov, izdelujejo poljske tovarne. Dvigniti se hočeta 20.000 m visoko. Ni še rešeno vprašanje, ali pojmeta v zaprti ali odprti gondoli.

Jubilejne kraljevske slovesnosti v Londonu

Kraljeva dvojica se vozi v državni kočiji iz palače Buckingham k službi božji v katedralo sv. Pavla

Pri zahvalni službi božji v cerkvi sv. Pavla. Spredaj stojita kralj in kraljica

Neznanska morska pošast

Iz Dublina poročajo 6. t. m.:

Blizu irske obale pri Galwayu so ustrelili čudno, doslej neznano orjaško morsko zverino. Privlekli so jo na breg, kamor jo hodi gledat na tisoče radovednežev.

Zverina je 16 m dolga ter 9 m debela. Tehta nekako 80 stotov. Čuvaj svetilnika pri rtu Mutten

Island, John Crowley, ki je žival ustrelil s svojo puško, je junak dneva. S svojega stolpa je zagledal neznansko žival blizu luke. Pograbil je svojo puško, skočil v čoln in veslal proti njej. Ko je bil dovolj blizu, jo je s petimi strelji v glavo ubil. Ribiči so potem truplo privlekli na obrežje.

Kako se godi petorčkom v Kanadi

Ze lansko leto osorej smo poročali o petorčkih, ki jih je dobila družina Dionne v Kanadi. Te dni so petorčki slavili svoj rojstni dan: bili so eno leto stari. Pri tej priliki so srečni starši od vseh strani sveta dobili daril, ki so vredna 70.000 dolarjev. Starši sedaj stanujejo s svojimi petorčki v nekem sanatoriju, ki stoji sredi velikega parka. V ta park je za rojstni dan petorčkov pridržala cela vrsta avtomobilov, s katerimi so se pripeljali gostje, kateri so čestitali staršem in obdarovali petorčke. Petorčki so sedeli vsak v svojem vozičku in so radovedno gledali tuji svet.

Medicinsko slovostvo pozna vsega skupaj 33 slučajev, da so se rodili petorčki. Ni pa znan še noben slučaj, da bi bili ostali vsi petorčki živi. Petorčki iz mesta Callanda v Kanadi so prvi znani slučaj na vsem svetu. Petorčkom je ime Aneta, Emilija, Cecil, Ivona in Marija. Vsi so zdravi ko dren in se jim dobro godi. Vse mesto Callanda jih »erklja« in v sanatoriju skrbe zanje, kakor bi bili knežji otroci. Petorčki so si drug drugemu podobni, kakor krajcar krajcarju tako, da jih je spočetka še mati težko razločevala. Danes jih mati in njihova strežnica že lažje razločita, češ, da ima vsak tako različen značaj, da ga že po obnašanju loči od drugega. Na zunan pa so si res podobni ko jajce jajcu.

Za rojstni dan je obiskal petorčke tudi zdravnik dr. Allan Defoy, mestni fizik v Callandi. Njemu se imajo petorčki zahvaliti, da so še živi. Stari zdravnik pravi, da bo vse življenje pomnil tisto noč, ko so petorčki prišli na svet. To je bil njegov najtežji slučaj. Bili so vsi hudo šibki in so jih morali vso noč masirati, ker se jim nikakor ni ljubilo živeti, ampak so hoteli takoj na drugi svet. Le z nadčloveškimi napori so zdravnik in pa strežnice ohranili petorčke prvo noč pri življenju. Drugi dan je bilo pa že boljše.

Oče in mati, ki sta čez noč bila deležna tako

bogatega otroškega blagoslova, nista bila bogata. Dva meseca prej, preden so petorčki prišli na svet, jima je kriza vzela vse premoženje in sta morala zapreti svojo malo trgovino. Ker je oče hotel z otroki potovati po Ameriki, da bi si kaj zaslužil, so Kanadčani to preprečili in staršem dali dovolj sredstev za življenje. Mesto Callanda je sestavilo odbor varuhov, ki nadzoruje vzgojo otrok in skrbi tudi, da starši ne trpe pomanjkanja. Poslej sta oče in mati z darili iz vsega sveta kar obogatela.

Pred sanatorijem stoji straža treh, na vso moč oboroženih policistov, ki pazijo, da bi petorčkov ne ugrabili ameriški gangsterji.

Mož, ki mora obenem s strojčkom kositi travco na vrtni trati in paziti na dvojčka.

Primož Trubar 41

»Kar po domače, ljubi Marko. Midva se že od poprej poznavava. Govori z mano kakor jaz s tabo. Koliko naših pristašev šteje zdaj škocijanska župnija?«

»Ne mogel bi povedati natančnega števila, gospod superintendent,« je pojasnjeval Ksilander. »Po imenu jih je veliko, prepričanih pristašev pa le malo. Imajo razne pomisleke in predsodke, ki jih zavračujem, toda jih ne morem odpraviti.«

»Bo že šlo,« ga je tolažil Trubar. »Vsak začetek je težak. Vneto deluj, kakor si do zdaj. Kako dolgo si tukaj?«

»Komaj eno leto,« je odvrnil predikant.

»Prvi neuspehi naj te ne strašijo. Čakaj in potrpi. Poleg tega upaj, da trud ne bo izgubljen. Čujem, da zvesto spolnuješ svoje dolžnosti. Le tako naprej. Bog blagoslovi tvoje delo!«

Iz Škocijana je peljal Trubar svojo družino v vas Rášico, ne daleč od Turjaka. Nekaj časa so hodili skozi gozd. Ko so prišli na prosto, so ugledali na mali višini cerkev, blizu nje in pod njo pa nekaj lesenih hiš s slamnatimi strehami. Rášica, kako znano in ljubo ime!

»Poglejte, otroci, mojo rojstno vas!« — je rekel Trubar in kazal z roko na mirno selo. »Tukaj je preživel vaš oče svoja otročja leta.«

Milo se mu je storilo ob tem pogledu, da so mu skoro solze orosile oči. O, koliko let je že od tega časa odšlo v večnost, ko je prebival v rojstni hiši, pasel po ondotnih brdih malo očetovo čredo in se brezskrbno zabaval v družbi pastirjev!

Stopili so v cerkev svetega Jerneja, za katero je toliko skrbel njegov oče kot ključar in v kateri je Trubar kot deček stregel pri sveti maši. Kakšen spremen od takrat! Oče in mati počivata na škocijanskem pokopališču, brate in sestre je odnesel veter na razne kraje, on pa je med vsemi skušil največ hudega.

Iz cerkve gredé so obiskali Trubarjevo rojstno hišo. Tukaj niso našli niti enega njegovih domačih. Nihče jih ni poznal, ker je prišla hiša tuju v roke. Vendar pa so mu pripovedovali, da je peljal Trubarjev oče svojega sina, malega Primoža, že pred veliko leti na Reko v šolo in da je postal Primož duhovnik. Pozneje so izvedeli, da je Primož zapustil katoliško cerkev in se zapisal Lutrovi veri. Kako nerad je slišal te besede!

Družina se je vrnila v Škocijan in obiskala ondotno pokopališče. Nihče ni vedel za očetov grob, ki je bil gotovo že dvakrat prekopan. Cerkovnik pa jim pokazal prostor, kamor so položili Trubarjevo mater, saj še ni prav dolgo, kar je umrla. Pa tudi njen grob je bil popolno zapuščen in brez vsakega znamenja. Gospod Primož je dal cerkovniku zadostno vsoto denarja, s prošnjo, naj osnaži grob in postavi nanj dostojen spomenik z maternim imenom. Svojim otrokom pa je rekel, naj natrgajo spomladnih cvetic. Nabrali so vsakovrstnih cvetk, povili jih v šopke in položili na kraj, kjer je počivala njih stara mati. Trubar se je morebiti na pokopališču domislil, da ni zatajil materinega jezika, temveč mu odločil častno mesto. Odtujil pa se je veri, v kateri ga je mati vzgojila.

Proti večeru so prišli nazaj v grad in ondi prenočili. Drugo jutro so se z iskreno zahvalo poslovili od gospoda graščaka in od gospe graščakinje. Prav tako pristrčno so se otroci poslovili med seboj.

Grajski hlapec je napregel dva konja in Trubarjevo družino odpeljal v Ljubljano.

PETINDVAJSETO POGLAVJE

Tridentinski cerkveni zbor

Tačas, ko so imeli luterani v Ljubljani hude boje za svoj obstanek in deloma že slavili zmago svojih verskih nazorov, je pa v južno-tirolskem mestu Tridentu deloval veliki cerkveni zbor in se 4. decembra 1563 srečno dovršil.

Ali je bil ta zbor (koncil) potreben? Menda tako kakor

nobena druga zadeva takratne dobe. Saj je Cerkev sama potrebovala prenovitve. V nji se je nabralo toliko perečih vprašanj, da so kar klicala po rešitvi. V nji je nastalo še iz prejšnjih časov toliko razvad, da so težko čakale zboljšanja. In zdaj še te velike verske zmešnjave, ki jih je povzročil Martin Luter!

Nastala je občna želja po cerkvenem zboru. Zahtevali so ga papeži, ter ga sklicali že leta 1537 v Mantovo in dve leti pozneje v Vincenco, toda nedostajalo je edinosti. Zahtevali so ga vladarji, ki so spoznali, da ne bodo nikdar svojih držav trdno uredili, dokler ne obveljajo krščanska načela. Zahtevalo ga je ljudstvo, ki je komaj čakalo, da se Cerkev zopet ohrabri in potegne za ljudski blagor. Zahtevali so ga razsvetljeni možje, ki so videli rane takratnega časa in se bali, da bi Cerkev radi zakasnitve ne trpela še večje škode.

Kakšna radost je torej zavladala, ko je končno papež Pavel III. sklical občni cerkveni zbor v Trident! Lahko si mislimo, kako navdušeno je sprejelo to mestece toliko cerkvenih knezov. Pripravilo jim je dostojna stanovanja in izkazalo vso mogočo gostoljubnost. Saj so bili sami ugledni, učeni in pobožni možje, ki jih je privedla skrb za mir in edinstvo na obrežje reke Adiže k vznožju južno-tirolskih Dolomitov. Saj je imel zbor samo to vzvišen namen, da prenovi Cerkev od vrha do tal in privabi protestante v tisto hišo, kjer je bil nekdanj njih prvi dom.

Prvo sejo je imel zbor 4. decembra 1545. V začetku je došlo samo 56 očetov, pozneje se je število zelo pomnožilo. Zbornica je že poprej vso tvarino razdelila učenim bogoslovcem, da so jo temeljito pretrpeli v svojih sestankih. Kar so dognali, so izročili škofom-zborovalcem, ki so potem dotično stvar v koncilu ali sprejeli ali zavrgli. Očetje se dolgo niso mogli zediniti, bi li najprej začeli pri verskih rečeh ter šele ob sklepu določevali pravila za krščansko življenje. Slednjič so sklenili, da bodo razpravljali o obojem skupaj. Najprej je bila obravnava o dotični verski resnici in takoj potem o verskem življenju. Zato obsega vsaka seja dvojno poglavje: Prvo poglavje govori o veri, drugo o krščanskem življenju.

Gospodarstvo

Nemške finančne težave

5 milijard za delo - Odkod denar?

Ze tretje leto se v Nemčiji izvršujejo velika javna dela, s katerimi hoče država podpreti zasebno iniciativo, zmanjšati brezposelnost in doseči dvig gospodarstva. Velike vsote so bile izdane že doslej v ta namen in vedno bolj se približuje čas, ko bo treba vsa ta velika dela tudi plačati. Kajti doslej vsaj tja do srede leta 1934 se je delalo večinoma na kredit, šele sedaj pa prispevajo plačilni roki za tako zvane menice za preskrbo dela (Arbeitsbeschaffungswchsel). Pri tem načrtu so šli vodilni gospodarski politiki s stališča, da se bo baš zaradi velikih javnih del izboljšal splošni gospodarski položaj, da bo zaradi tega država dobila več dohodkov in tako z lahkoto prenesla višjo obremenitev v kasnejših letih. Obenem pa je nemška gospodarska politika pripravila vse potrebno za mobilizacijo kredita in vključ velikim škodam iz prejšnjih let obdržala intakten vse kreditni aparat, zlasti pa strogo pazila na vzdrževanje državnega kredita na primerljivi višini, kar ji je prišlo že večkrat prav.

Po podatkih, ki smo jih posneli iz revije »Die Bank«, je doslej bilo izdanih za preskrbo dela v Nemčiji okoli 5 milijard mark, torej okoli 90 milijard Din. Pripominjamo, da je pri nas za javna dela določena 1 milijarda Din. Teh 5 milijard mark se je razdelilo takole: 1.200 milj. je država dobila s tako zvanimi davčnimi boni (država se je odpovedala davkom v korist zasebnikov), 1.300 milj. mark je bilo dobljenih z državnimi boniškimi nakazili, 2.500 milj. mark pa z menicami za preskrbo dela.

Če bolj natančno pregledamo, odkod je država dobila tako velike vsote za preskrbo dela, vidimo v prvi vrsti Reichsbanko. Ta je prevzela največ menic za preskrbo dela. Približno 500 milj. mark je Reichsbanka dobila iz tako zvanih kriznih kreditov za hranilnice. V letih krize 1931 in 1932 je banka dala velike kredite hranilnicam za njih mobilizacijo. Sedaj so hranilnice te kredite v veliki meri že vrnille in banka je na ta način dobila, kot smo že dejali, 500 milj. mark. 150 milj. mark je dobila na podoben način od bank, katerim je v letih krize 1931 in 1932 dala velike mobilizacijske kredite, te pa so banke zaradi dotoka vlog in splošnega izboljšanja položaja, tudi že večji del vrnille. Nadalje je Reichsbanka mobilizirala za potrebo delovne bitke okoli 350 milijonov mark iz vezanih računov. Zaradi ukinitve transfera na inozemska posojila, pa ne ukinjenja plačil v markah za ta posojila, odn. obresti in amortizacije, se je nabralo na raznih računih, kjer zbrane vsote niso bile transferirane inozemskim upnikom v devizah ali zlatu, potem pa tudi na raznih aktivnih klirinških računih skupno že omenjenih 350 milj. mark. Nadalje je banka tudi povečala obtok bankovcev za okoli 300 milj. mark. Končno

pa je porabila ves denar, kar ga je dobila od Rusov, za plačilo njih menic, za delovno bitko.

Druge polovice denarja pa je država spravila skupaj na kapitalnem trgu. Že leta 1933 je v seni začela Reichsbanka s politiko intervencije na kapitalnem trgu. Takrat so bila izpremenjena pravila banke in banka je začela intervenirati na trgu. S tem je vzdržala tečaj na primerljivi višini, tako da je izgledalo, da je državni kredit ostal popolnoma na višni. Drugi ukrep, ki je prišel v dobro kapitalnemu trgu, pa je bila obveznost nalaganja večjih dividend kot 6% v državne papirje. Nimašo še številnih podatkov o tem, koliko je prišlo teh vsot v korist kapitalnemu trgu, vendar pa poročila številnih industrijskih podjetij javljajo izboljšanje položaja in tudi povečanje dividend. K temu je še pripomniti, da podjetja, ki kupujejo za višje dividende državne papirje, teh ne smejo do gotovega roka prodati na trgu.

Poleg tega pa je država tudi naravnost od denarnih zavodov zahtevala denar. Tako so hranilnice in banke prevzele za okoli 750 milijonov menic za preskrbo dela, nadalje državnih blaginjskih zapisov in davčnih bonov. Sredstva so za to dobile hranilnice in banke z novimi vlogami, ki pritekajo v lepih vsotah v denarne zavode v Nemčiji. Poleg tega pa ne smemo prezreti dejstva, da se radi izboljšanja gospodarskega položaja počasi tudi dolžniki izboljšujejo in plačujejo nazaj svoje dolgove. Vse to izboljšuje položaj pri denarnih zavodih, ki imajo potem dovolj sredstev za državne svrhe na razpolago.

Tretja pot, po kateri pride država v Nemčiji do denarja, so pa direktna posojila državi. Pred nedavnim so bile hranilnice »povabljenec«, kot piše A. G. v »L'Europe nouvelle«, da podpišejo posojilo 500 milj. mark. Namesto dosedanjih predpisanih odločkov likvidnosti se je likvidnost znatno zmanjšala. Nov način posojila je pa tudi tale, najnovejši v finančni politiki: država je sklenila znižati davek na donos stanarin (Hauszinssteuer). Ta davek se zniža za eno četrtino, toda od tega bišni posestniki ne bodo imeli nič. Ta četrtina se namreč porabi za vpis posojila v znesku 250 milj. mark. Tako so Nemci ubili dve muhi na en mah: rekli so, da so znižali davke, na drugi strani pa je država legalnim potom prišla do prisilnega notranjega posojila.

To je torej uganka finansiranja javnih del. Če govorimo splošno, moramo reči, da je prišlo do tako ugodne rešitve samo zato, ker je država znala ohraniti nepoškodovan ves kreditni aparat, katerega bo mobilizirala za potrebe države. To je nauk tudi za druge države, kako je potrebno vedno paziti na državni kredit, da se v slučajih potrebe lahko popolnoma postavi v službo gospodarske politike države.

nault, Morris, Saurer, Puch, Horch, Wanderer, D. K.W., Mathis, Amicar, Sacks itd. — Priporočamo vam interesotom, da si ogledajo avtomobileki salon na letošnjem velesojmu.

Avstrijski izvoz jabolk je znašal od lanske jeseni sem 4500 vagonov, od tega je bilo 2000 vagonov v Nemčijo (1200 vagonov kot kompenzacija za ruski premog) in 1100 vagonov v ČSR.

Borza

Denar

Dne 8. maja 1935.

V današnjem prometu so ostali neizpremenjeni tečaji Berlina, Bruslja, Curiha, Prage, Pariza in Trsta, narastel je Amsterdam, dočim sta popustila London in New York.

V zasebnem kliringu je avstrijski šiling ostal na ljubljanski borzi neizpremenjen, notiral je 8.80 do 8.90, na zagrebški borzi je nekoliko popustil na 8.775—8.875, dočim je v Belgradu narastel na 8.76—8.86. Grški boni so nekoliko popustili ter so v Zagrebu notirali 31.40—32.10, v Belgradu pa 31.65—32.35. Tudi angleški funt je nekoliko popustil: v Zagrebu na 230.55—232.15, v Belgradu pa na 231.95—233.55. Španska pezeta se je v Zagrebu učvrstila na 5.81—5.91.

Ljubljana, Amsterdam 2071.43—2086.08, Berlin 1756.08—1769.95, Bruselj 742.49—747.56, London 211.98—213.99, Curih 1421.01—1428.08, New York 4357.20—4393.51, Pariz 289.60—291.03, Praga 133.27 do 134.38, Trst 361.35—364.43.

Curih, Belgrad 7.02, Pariz 20.38, London 14.955, New York 309, Bruselj 52.30, Milan 25.475, Madrid 42.225, Amsterdam 209.175, Berlin 124.20, Dunaj 58, Stockholm 77.10, Oslo 75.10, Kopenhagen 66.75, Praga 12.905, Varšava 58.325, Atene 2.90, Carigrad 2.48, Bukaresta 3.05, Helsingfors 6.60, Buenos Aires 0.79.

Največja izbira in najnižje cene!

J. PETELINC - Ljubljana,

Nogavice, rokavice, srajce, ovratniki, kravate, žepni robci, dišeča mila, DMC-predmeti, vsakovrstni gumbi, palice, modne in športne potrebščine, svileni in triko perilo, itd. — samo pri trdki:

blizu Prešernovega spomenika (za vodo)

Sport

Novi nogometni sodniki

Pod tem naslovom je napisal g. V. P. v sportni rubriki »Slovenec« z dne 7. maja sestavek, čigar vsebina gre za tem, da bi se morali sprejeti bivši zvezni sodniki v vrste aktivnih sodnikov, ker kakovost sedanjih nogometnih sodnikov ne ustreza položaju in razvoju nogometa pri nas.

V omenjenem sestavku je nanizanih nekoliko netočnosti in neiskrenosti, poleg tega je napisan tendenčno. Zato je podpisana LNP prisiljena podati sportni javnosti točna pojasnila, ki slonijo na doganih dejstvih.

1. Nogometni sodniki, ki so se takoj po februarskem zveznem občnem zboru stavili na razpolago LNP, predvsem pa novi kandidati za nogometne sodnike, so pokazali največjo sposobnost s tem, da so vodili nogometne tekme pravično in objektivno. Nobeden izmed njih ni bil klubsko zainteresiran na izidu tekmovalca. Ti sodniki in kandidati niso bili nikjer klubsko-politično angažirani, česar se pa za nekatere sodnike iz prejšnje, pred 24. februarke, dobe v Ljubljani, žal, ne more trditi Saj prav to je bil glavni razlog za reorganizacijo sodniškega kadra. Omenjamo, da je v Ljubljani mnogo let vodil sodniško sekcijo sodnik, ki se je leta in leta najaktivnejše udeleževal žalostnih in sportnemu gibanju škodljivih klubskih borb. Sedaj je nastopila doba, ko se taki sodniki postopoma eliminirajo; žal nam je, če moramo konstatirati, da spada tudi g. V. P. med klubske političarje.

2. Glede načina, kako so se vršili zadnji izpiti, je LNP razpravljala na seji svojega upravnega odbora in poslala o tem pristojnemu mestu pismeno poročilo.

Vrednostni papirji

Tudi danes je bila tendenca za državne papirje čvrsta, vendar zlatnejših izprememb v tečajih ni bilo. Promet je slejkorej slab.

Ljubljana. 7% inv. pos. 78—79, agrarji 47—48, vojna škoda promptna 372—375, begl. obv. 65—66, 8% Bler. pos. 77—78, 7% Bler. pos. 67—68, 7% pos. Drž. hip. banke 71—72.

Zagreb. Drž. papirji: 7% invest. pos. 78 den., vojna škoda promptna 374—377, 5. 373 den., 6. 372.50—375, 7. in 8. 373 den., begl. obv. 65—66, 7% Bler. pos. 67.25—67.50 (68), 7% pos. Drž. hip. banke 71.50 den. — Delnice: Priv. agrar. banka 233 bl., Trbovlje 125 bl.

Belgrad. Drž. papirji: 7% inv. pos. 78—78.50 (78), agrarji 47.75—48.25, vojna škoda promptna 373.50—375 (375, 374), 6. 373.50—374 (374), begl. obv. 65.75—66.25 (66), 8% Bler. pos. 78.50 blago, 7% Bler. pos. 66.50—67.50 (66.50), 7% pos. Drž. hip. banke 71 den. (72). — Delnice: Narodna banka 3700 den., Priv. agr. banka 229—230.50 (229.50).

Žitni trg

Novi Sad. Vse je neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet srednji.

Budimpešta. Tendence slaba. Promet slab. — Pšenica: maj 15.60—15.65, zaklj. 15.63—15.65; junij 15.38—15.55, zaklj. 15.42—15.44. Rž: maj 11.18 do 11.20, zaklj. 11.19—11.20; junij 11.15—11.22, zaklj. 11.16—11.20. Koruza: maj 11.74—11.80, zaklj. 11.77 do 11.80; junij 11.39—11.52, zaklj. 11.45—11.46.

Zahvala

Za mnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih bili deležni ob težki izgubi našljoljšega moža in očeta, gospoda

Fink Veličana

vsem darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti in vsakemu posebej najprišnejša zahvala. Posebna zahvala še deputaciji ljubljanskega Sokola in starosti g. Bogomilu Kajzelju za ganljive poslovilne besede ob odprtem grobu. Sveta maša zadušnica se bo brala v soboto, dne 11. t. m. ob pol osmih v cerkvi Sv. Petra.

Globoko žalujoči: Pavla in Vida Fink.

Dolores Vieser

PEVČEK

Ljubezenska zgodba mlade duše

Z večine obrazov bereš rahel dolgčas. Kantor ga ima sicer za »turobno melanholijo«, vendar pa se mu kmalu zazdi, da mora potožiti, in zašepeta: »Prosim, več eksklamacije — prosim! — Pa ne pre — pre —,« za jeclja koj nato, kajti Jurko je zatulil, kakor da ga je plemenita muzika v trenutku začarala v Sultana gospoda dekana. Zbor postane za nekaj glasov šibkejši. Zadaž izgine nekaj zardelih glav navzdol — spredaj se dvigne več notnih listov nenaravno kvišku. Ivan enkrat, dvakrat ježno ošine z očmi prijatelja. Kaj nima nič ušes? In ker mu sili togota v glavo, je tudi njegove eksklamacije kraj in konec in naj tudi še naprej strumno poje nekaj taktov, se vendar ves zbor razblini in kantor brezupno tragično povesi lakti.

»Sreča,« reče v f-molu, »da je že Ammon Blasius umrl — in da je v Tirolah pokopan. Tako vsaj ne sliši,« vzkligne z rastočo, bolešno slovesnostjo, »v kakšno spako ste razmazali njegovo sijajno mislo.« Nato pa pozabi na vso svojo glasbeno izobrazbo in ježno zakriči: »Vi, tepčki, ste to Korošci? Nak, to niste nobeni Korošci! Sram vas bodil! Korošec mora znati peti, če ne ni Korošec! In Korošec mora znati peti tako, da se mora človek smejeti ali jokati, kakor oni hoče! Zgubite se h krofačem, s krofači tulite, če mislite samo kričati! Torej še enkrat!«

Kakor jastreb preži stari na prvi napačni ali grdi glas. Pa zares noče ga biti. Vsi se potrudijo. Prvič hočejo biti res Korošci in drugič ne bi radi »škoroč« zares ulezili. Rahla ganjenost prevzame fantovsko srce

staremu mojstru, ko to zazna. — In nek poseben glas zveni med drugimi — nek poseben glas —! Ta ima zares dušo — da animosno. To je goslarček, da, da! Ima dokaj darovitost za gosli. To ti je kar uteha sredi ure, če zaslišiš malega mojstra po zoprnem praskanju začelnikov. In nekaj v rjavem, ostrem obrazu dečkovemu mu je tako znano — sam ne ve odkod.

Ofertorij ponovijo še nekaj kratov, nato skoči možček od pulta in reče prijazno:

»Tako, dragi moji fantiči, za danes naj bo dovolj. Jutri bo potem glavna skušnja in v nedeljo bomo peli misso. Violinisti pa ostanete tukaj.«

Fantiči se vsujejo iz sobe; nekateri v učilnico, drugi na vrt — dijaki, ki stanujejo v mestu, pa na trg. Samo štirje ostanajo v sobi: Ivan, »dolgi náteč«, ki mu je pravo ime Ignacij Rovtar, potem Mirko Krasnik in plahi novinec Hinko Andergas iz Urtlove grape, tam Bogu za hrbotom.

Ta mora začeti prvi. Šele začel se je učiti in ne ve, ali se mu kdaj posreči umetnija, da bi hkrati pazil na note, na prste in na lok. Tudi ne razume strokovnih izrazov, ki jih tako pogostoma rabi kantor, in bojzljivi obraz mu postaja čim dalje bojzljivejši.

»E—f—ff! Ne fis! Précej gori pri vrhu na vratu — au, au, au!«

Kdo ve kaj bolje tudi Mirko ne zna. Je pa oblagodarnen s hladnokrvnostjo, da se ne zmeni za noben, še tako bolesten krik kantorjev prav tja, dokler ne pride blaženi finis.

Ignacij Rovtar pokaže učeniku neznansko na debelo obvezano sredinec in reče milo, da bi se smilil kamnu: »Črv!«

»Potem pojdi k Lini, ne pa k violinski urli!«

Nace meni docela prav tako in izgine.

»Si spraviš skupaj?« vpraša zdaj kantor Ivana.

»Ne popolnoma, tu proti koncu gre prepočasi.«

»No poskusil.«

Je težka reč. Michele Masciti, 6 Sonate a Violino solo col Basso C. Ubogemu Hinku postane čisto drugače pri srcu, ko zasliši te gostolevke in tekalice; kantor zareži od enega ušesa do drugega, Ivanu pa šine rdečica v glavo. Toda mora iti! In gre! Seveda na koncu ne preste — tudi se glasovi zatikajo v muhastem taktu — ampak gre!

»Torej le še dostikrat pregosti, pa postaneš še velik virtuozi! Za muziko mora imeti človek posebno aplikacijo, če se hoče izkazati v njej. — Ali mi ne bi nesel goselnika? Imam sam not dovolj.«

»Prav rad,« reče Ivan.

Starcu vzame gosli in tudi note in gre z njim doli po stopnicah in skozi vrt za hišo, potem skozi vežo neke gostilne na cesto.

»Kako se pa pišeš?« vpraša kantor.

»Janez Kamenar.«

»Kamenar?« hlastne stari. »Pa menda ne iz Beljaka?«

»Da, v Beljaku sem se rodil.«

»In oče je bil tam za organista do —.«

»Da — ste jih poznali?«

»Menda vsaj; seveda, seveda, saj se je pri meni učil, bil je najboljši moj učenec, ko sem orglal gori v Beljaku. Seveda, ardi, saj bi si bil moral misliti, prav tako prijemajš kakor on! — Da, da, to je bil še res godec, tvoj oče! On je pač še poznal čiste glasove, ni vlekel medenih niti, kakor jih zdaj vlačijo vsakdo iz svoje škatle in se potem ponašajo, da godejo dolcemente! — Kako so bile močne in sočne in čiste njegove lege — škoda, škoda ga je. Bil bi danes lahko na Dunaju! Ampak ženske!«

Tako modruje stari pred se.

S. M. Felicite Kalinšek izide v novem osmem natisu 10. maja. Kljub zelo pomnoženemu obsegu, novim večbarvnim tabelam, najizbranejši opremi ostane stara cena 160 Din za vezan izvod. Jugoslovanska knjižarna.

Slovenska kuharica

Po izredno znižanih cenah

pokromana kolesa „GRITZNER“ in „ADLER“
najboljši šivalni stroji „ADLER“ in „GRITZNER“

Josip PETELINC, Ljubljana

blizu Prešernovega
spomenika (za vodo)

Pouk v umetnem ve-
zenju brezplačen!
Večletna garancija!

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; identifikacijski oglesi Din 2.—.
Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglas se plačuje tako pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska 5 mm visoka petlinjska vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Prireditve

Kavarna Stritar
Vsak večer koncert. —

Službe iščejo

Kuharica
samostojna, vajena vseh
hišnih in vrtnih del, ši-
vanja — išče službo, naj-
raje v mestu pri boljši
družini, takoj ali 1. junija.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 5097. (a)

Službo dade

2 šiviljski pomočnici
dobri — takoj sprejemem.
Modni salon Bianchi —
Sv. Petra cesta 44. (b)

Mizar. pomočnika

pridnega in poštenega, va-
jenega vseh mizarjskih del,
iščem za takoj. Naslov v
upr. »Sl.« pod št. 5249. (b)

Pouk

V kuharski tečaj
se sprejme nekaj deklet
takoj, nekaj pa pozneje.
Priglasiti se je pisмено z
navedbo, koliko časa se
želi udeleževati — na na-
slov: Ljudska kuhinja v
škofiji Loki. (u)

Denar

Posojila
na vložne knjižice daje
Slovenska banka, Ljub-
ljana. Krekov trg 10

V polni vrednosti

prevzamemo hran. knjižice
Kmetijske posojilnice
(večje vloge) proti varni
vknjižbi, obrestovanju in
mesečnim odplačili. Po-
nudbe upravi »Slovenca«
pod »Industrija« 4891. (d)

Stanovanja

ODDAJO:
Enosobno stanovanje
s pritliklami oddam s 1.
junijem mirni stranki. —
Privoz 14. (c)

Stanovanje

obstoječe iz 1 sobe in ku-
hinje oddam z junijem. —
Poizve se Vošnjakova uli-
ca 4, pri hišnici. (c)

Dvosobno stanovanje
s pritliklami, suho, solnč-
no, v podprilici, oddam
za 380 Din. Naslov v upr.
»Slov.« pod št. 5229. (c)

Enosobno stanovanje
konfortno, oddam z junijem.
Tovarniška 14, Vod-
mat. (c)

Širile »Slovenca«

MIZARJI!

Predno se lotite izdelo-
vanja kakršnihkoli stolov,
zahtevajte poprej z dopis-
nico katalog tovarne upog-
njenega pohištva

REMEC - Co.

Duplica pri Kamniku.

Vnajem

ODDAJO:
Mizarska delavnica

z vsemi stroji in orodjem
se odda v najem s 1. ju-
nijem. Istotam napredaj
vsakovrstne stavbne par-
cele. Vzamejo se knjižice
tukajšnjih hranilnic. Po-
izve se: L. Oražem, Moste

Trgovina

z mešanim blagom, dobro
dočja, se odda takoj v
najem radi selitve. Vpra-
šanja naslovite na upravo
»Slovenca« pod »Dobra
trgovina na Gorenjskem«
št. 5198. (n)

Slasličarju

z lastno obrtjo oddam lo-
kal in delavnico v najem.
Alešovec, Kranj. (Le oseb-
ni razgovori.) (n)

Posredstva

Parcele so napredaj
ob glavni cesti blizu Kre-
kove gospodinske šole. —
Pojasnila se dade v ime-
novanem zavodu. (p)

Prodamo

Ce avto svoj stari prodajaš
ali motorja bi znebil se rad.
brž kupcev ti mnogo prižene
Slovenec najmanjši inerat

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam nudi v
veliki izbiri najugodnejše
in najceneje tvrdka Karl
Prelog, Ljubljana, Zidov-
ska ulica in Stari trg. (l)

Dobro zemljo

dobite brezplačno. Vpra-
šati: Dolničar & Richter,
Ljubljana, Zvonarska ul. 1

KOLESA

si oglejte pri tvrdki
Ivan Jax in sin,
Ljubljana
Gospodstvska c. 2.
Cena od Din 1000 —
naprej. Istotam Va m
je tudi na razpola go-
mehanič. delavnica.

Rabljen kolesa

damski in moški, poceni
kupite pri »Promet« (na-
sproti križevniški cerkvi)

Spominske slike na prvo sveto obhajilo

Cast. gg. katehete si dovoljujemo opozoriti,
da imamo na zalogi že 50 različnih vrst
obhajilnih slik, med temi 20 popolnoma
novih vzorcev. Vse slike so umetniško iz-
delane ter krasno barvane. — Cena konku-
renčno nizka po velikosti od 1.50—3.50 Din.

Prodajalna

H. Ničman, Ljubljana
Kopitarjeva ulica 2

Izredno dobra

in cenena oblačila, mož-
ko perilo itd. — kupite
najbolje pri Preskerju
Sv. Petra cesta 14.

Velika izbera SVILE

v vseh modnih
barvah, gladka in
vzdržljiva, različne
kakovosti, za
obleke, bluze in
perilo

R. Miklauc

Pri »Škofu«
Ljubljana

Prima štaj. perutnina

pitane kokoši, kokoši za
juho, piščanci (pohanci in
za pečenje), pitani z mle-
kom v lastnem pitališču,
vedno po konkurenčnih
cenah v zalogi. — Stalni
odjemalci dode poseben
popust. Kmetijska družba
v Ljubljani, prodajalna
Igriska ul. 3 (za dramo). —
Telefon 21-05, odn. 37-55.

1000 kg krompirja
lepega, prodam. Kuralt
Ivan, valjčni mlin, Dom-
žale. (l)

Auto-motor

Mercedes-Benz
8/38 ks, malo vožen, kot
nov ohranjen, takoj pro-
dam. — Ponudbe upravi
»Slovenca« pod »Prvo-
vrsten« št. 5200. (f)

Glasba

Nov harmonij
z lepim glasom, evropski
sistem, radi selitve pro-
dam za 2000 Din. Celje,
Breg 12, Turin. (g)

Kupimo

Vsakovrstno
zlato kupuje
po najvišjih cenah
ČERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3.

UDRUZENJE LIKOVNIH UMETNIKA U BEOGRADU
raspisalo je

konkurs za izradu zvaničnih portreta
Njegovog Veličanstva Kralja Petra II
i
Njegovog Visočanstva Kneza
Namesnika Pavla

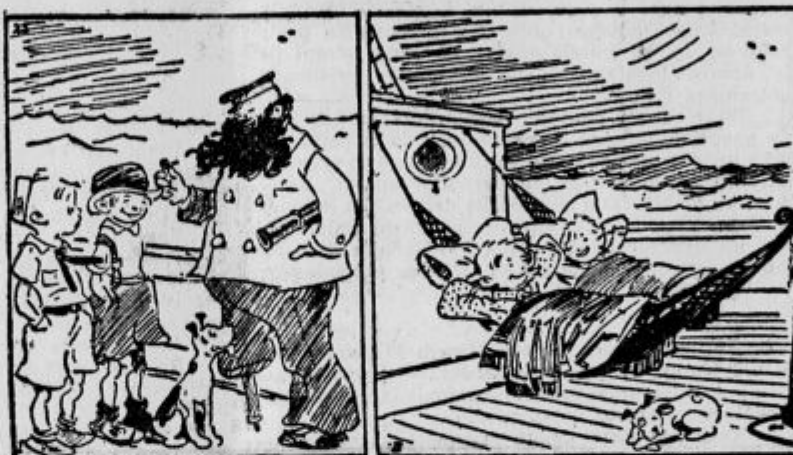
Nagrade za ovaj konkurs određene su u visini od 120.000 Din.
Rok konkursa je 15. maj ove godine.
Na ovome konkursu učestvuju naši najbolji slikari iz cele Kraljevine i
na njemu će se izabrati i nagraditi najbolji od najboljih portreta Njeg. Vel.
Kralja Petra II i Njeg. Vis. Kneza Namesnika Pavla.
Umnožavanje nagrađenih portreta Udruženje likovnih umetnika pove-
rilo je Profesorskoj Zadrugi u Beogradu, da ih ona, koristeći se najnovijim
izumima grafičke tehnike, umnoži.
Skreće se pažnja svima državnim nadležnostima i privatnim ustanovama,
da ne hitaju sa kupovinom slika, dok ne vide ove zvanične portrete.
Cene, veličine i uslove prodaje portreta objaviće se odmah po završe-
nom konkursu.

Komisionar Profesorske zadruge
A. M. Popović, knjižar, Kolarčeva 10, Beograd.

Tinčkove in Tončkove prigode

25.

Dečka dobila vsak svojo gugalnico.

In se je kapitan Mrhar kmalu nato res za čuda pomiril. Postal
je spet dobre volje in se dečkoma dobrodušno smehljajal.
Tinček je izkoristil ugodno priliko in ga vprašal:
»Gospod kapitan, ali lahko nočjo spiva s Tončkom na krovu?«
»Seveda, zakaj pa ne,« je prijazno zabundal kapitan.
Pritrdili so jima na krovu dve gugalnici. Dečka sta veselo zlezla
v mehko ležišče in kmalu sladko zaspala. Kuža Muki pa se je
zleknil pod njima in prav tako kmalu zasmrčal.

Medtem je spet narasel vihar in valovi so se razburkano dvigali
čedalje više. Nenadoma je velik val plusnil čez krov in obilil Tinčka
in Tončka na gugalnicah od nog do glave. Dečka sta prestrašeno
planila pokoncu in si poiskala zavetja v notranjščini ladje.
»Aha, zdaj pa že vem, zakaj nama je kapitan dovolil spati na
krovu,« je dejal Tinček. »Zato, ker je že vnaprej vedel, kako bo.
Tako se je maščeval nad menoj, ker sem ga obilil z oljem proti
viharju!«

Poizkusite ta 3-dnevni recept za lepoto

Kadar se na filmskem platnu pojavi lica
kake lepe filmske zvezde, tedaj ste lahko
prepričani, da zapeljiva lepota njene polti
ni gola naključje. Njena skrivnost je lahko
tudi Vaša. Vaša koža lahko postane prav
tako divna kakor je njena in to v času
komaj 3 dni. Nova krema Tokalon, bele
barve (ni mastna), vsebuje gotove dragocene
sestavine, med katerimi je tudi sveže po-
sneti smetana in olivno olje. Če uporabljate
to kremo enkrat ali dvakrat dnevno, bo do-
bila Vaša koža novo svežost. Krema Tokalon
osvežuje in beli kožo ter hitreje kakor vsa-
ko drugo sredstvo odstranjuje razširjene
znojnice, zajedalce, raskavost in vse druge
kožne napake. Varuje pa tudi pred nesnago
in prahom, osvežuje in čisti kožo ter je tako
najboljša podloga za puder. Poizkusite ta eno-
staven recept še danes in brez skrbi boste lah-
ko primerjali svojo polt s poltjo filmskih zvezd.

Oseba srednje starosti, ki je več let oskrbovala
službo

hišne strežnice

— snajla sobe, kurila peč, ličila tla i. dr. — v več-
jem podjetju, želi nastopiti podobno službo takoj.
Pride se lahko predstaviti. Spričalo na razpolago.
Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Služba«.

Najprijetnejše letovišče na morju nudi

Hotel VILA LUCIJA

Aleksandrovo, na otoku Krku

Pension od 50 Din naprej (vse takse vštete).
Sezona od 1. maja do 30. septembra.
Restavracijska terasa nad samim morjem.
Hotel je last renomirane slovenske tvrdke.
Zahtevajte brezplačne prospekte pri
Putniku ali pa pri direkciji hotela.

Po dolgotrajni in mučni bolezni nas
je zapustila naša ljubljena mati

Neža Jerina

v starosti 86 let — v Lazah. Pogreb se
bo vršil v četrtek, dne 9. majnika ob 17
na pokopališče v Dol. Logatcu.

Laze, Dol. Logatec, 8. majnika 1935.

Zalujoči: Franc in Jože, sinova, Marija
in Ivana, hčeri, ter vnuki in vnukinje.

Potrlih arc naznanjamo, da nas je za
vedno zapustil naš predobri oče, gospod

Josip Krašovec

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v
petek, dne 10. maja 1935 ob 4 popoldne
iz hiše žalosti Einspielerjeva ulica št. 27
na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 8. maja 1935.

Zalujoči ostali.